

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**Objedinjeno izvješće
o obavljenim
financijskim revizijama**

**trgovačkih društava
u vlasništvu
lokalnih jedinica**

Zagreb, ožujak 2022.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	i
SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	4
Prihodi	6
Rashodi	6
Imovina te obveze i kapital	7
IZRAŽENA MIŠLJENJA	10
NALAZ REVIZIJE	12
PROVEDBA NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLIH REVIZIJA	40
ZAKLJUČAK	43

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 35 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica (županija, gradova i općina).

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima koji imaju znatan utjecaj na poslovanje. Osim toga, provjerena je i provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija.

Ukupni prihodi 35 trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosili su 2.020.404.851,00 kn, a rashodi 2.017.334.217,00 kn. Vrijednost imovine, obveza i kapitala koncem godine iznosila je 8.558.424.128,00 kn. Društva su imala 3 311 zaposlenika.

O financijskim izvještajima izraženo je 18 bezuvjetnih i 17 uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja dva bezuvjetna i 33 uvjetna mišljenja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni i drugi propisi kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja te poslovanje trgovačkih društava.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u području sustava unutarnjih kontrola, planiranja, računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, prihoda i potraživanja, rashoda i obveza, javne nabave i druge nepravilnosti.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- Nepravilnosti u području sustava unutarnjih kontrola odnose se na samoprocjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola te rad nadzornog odbora. Prema Upitniku o fiskalnoj odgovornosti nisu utvrđene slabosti i propusti u područjima u kojima su revizijom utvrđene nepravilnosti (planiranje, javna nabava, računovodstveno poslovanje te transparentnost), što ukazuje na to da je više pozornosti potrebno posvetiti samoprocjeni sustava unutarnjih kontrola kako bi funkcionirao učinkovito i djelotvorno.
Nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige i financijsku dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje društva te nije skupštini podnio pisano izvješće o obavljenom nadzoru.
- Nepravilnosti u vezi s planiranjem odnose se na strateške (dugoročne) planove, poslovne planove, financijske planove te programe i planove gradnje komunalnih vodnih građevina. Društva nisu donijela strateške (dugoročne) planove kojima bi se utvrdili dugoročni ciljevi razvoja te mjere za procjenu uspješnosti ostvarenja zadanih ciljeva. Društva, isporučitelji vodnih usluga, nisu donijela poslovni plan. Kod nekih društava financijski plan nije bio detaljno razrađen.

Prihodi i rashodi planirani su prema vrsti prihoda i rashoda, ali ne i prema računima iz računskog plana. Zbog navedenog nisu bili usporedivi s podacima o ostvarenim приходima i rashodima iskazanim u financijskim izvještajima. Društva nisu donijela izmjene i dopune financijskog plana, iako su ostvareni prihodi i rashodi značajno odstupali u odnosu na planirane. Nisu sastavljena izvješća o ostvarenju financijskog plana, iz kojih bi bila vidljiva usporedba planiranih i ostvarenih veličina, razlozi odstupanja, usporedba pokazatelja uspješnosti s prijašnjim razdobljima, odnos broja zaposlenika koji obavljaju osnovnu djelatnost i administrativne poslove te drugi pokazatelji. Društva nisu donijela višegodišnje programe gradnje kojima bi se detaljno odredili pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinih ulaganja. Nisu dostavila plan gradnje komunalnih vodnih građevina Hrvatskim vodama radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti s višegodišnjim programom gradnje. Planovi gradnje komunalnih vodnih građevina ne sadrže podatke o planiranoj vrijednosti ulaganja, načinu i razdoblju njihove provedbe, sudionike u provedbi te izvorima financiranja. Održavanje komunalnih vodnih građevina nije planirano na način da sadrži popis planiranih poslova s opsegom poslova te planiranim financijskim sredstvima. Nisu sastavila izvješće o ostvarenju plana gradnje i održavanja komunalnih vodnih građevina. Godišnje izvješće o poslovanju nije sadržavalo podatke o ostvarenju plana gradnje komunalnih vodnih građevina. U izvješćima uprave nisu navedeni ostvareni troškovi održavanja komunalnih vodnih građevina te nije vidljivo koliko je pojedinačno i ukupno utrošeno za spomenuto održavanje. Nisu navedeni financijski podaci koji se odnose na ulaganje u izgradnju komunalnih vodnih građevina sufinanciranih iz sredstava Europske unije. U nekim je društvima uprava donijela godišnji plan poslovanja s financijskim planom, plan gradnje i održavanja komunalne vodne infrastrukture te plan gradnje komunalne vodne infrastrukture, a propisano je da poslovni plan donosi skupština društva. Nisu objavila plan gradnje komunalnih vodnih građevina na svojim mrežnim stranicama.

- Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima odnose se na poslovne knjige, financijske izvještaje i popis imovine. Vrijednost dugotrajne imovine evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u bilanci nije istovjetna podacima iz analitičke evidencije dugotrajne imovine. Potraživanja u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima nisu istovjetna podacima u analitičkoj evidenciji kupaca. Rashodi za promidžbu i informiranje, medijska oglašavanja, promociju, produkcije televizijskog programa i drugo plaćeni su na temelju ispostavljenih mjesečnih računa u paušalnim iznosima, pri čemu uz račune nije priložena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta usluga i vrijeme kada su usluge obavljene.

Dani i primljeni instrumenti osiguranja, koji se odnose na osiguranje plaćanja, odnosno naplate, izvršenja radova i usluga te kvalitete, nisu evidentirani kao izvanbilančni zapisi te podaci o imovini, obvezama i izvorima sredstava nisu istiniti, pouzdani i točni. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nije evidentirana, odnosno iskazana tuđa imovina na korištenju kao izvanbilančni zapisi. U financijskim izvještajima početna stanja i stanja koncem godine dugoročnih i kratkoročnih obveza te kratkoročnih potraživanja nisu točno iskazana. Podaci evidentirani u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima. U poslovnim knjigama prihodi su evidentirani na računima računskog plana koji društvo primjenjuje, ali u financijskim izvještajima nisu iskazani na odgovarajućim računima. Nisu sastavljene bilješke uz financijske izvještaje. Društva su u bilanci, u okviru vrijednosti građevinskih objekata, iskazala vrijednost vodoistražnih radova, koji su u glavnoj knjizi evidentirani na računu nematerijalne imovine u pripremi, a trebalo ih je prije više godina prenijeti u uporabu. S obzirom na to da je vrijednost radova bila evidentirana na računu dugotrajne nematerijalne imovine u pripremi, više godina nije obračunavana amortizacija i nisu priznavani prihodi razdoblja u visini obračunane amortizacije. Zbog neobračunavanja amortizacije, u poslovnim knjigama više je evidentirana vrijednost imovine u pripremi, u financijskim izvještajima više je iskazana vrijednost građevinskih objekata, a prihodi razdoblja i rashodi za amortizaciju manje za navedeni iznos. Potpore su u bilanci iskazane u okviru dugoročnih obveza, umjesto na računu odgođenog prihoda ili na računu imovine (utjecalo bi na smanjenje vrijednosti imovine). U okviru odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja iskazani su prihodi budućeg razdoblja koji se odnose na odgođeno priznavanje prihoda ostvarenih od potpora za financiranje izgradnje objekata javne vodoopskrbe i odvodnje, odnosno obračunane obavljene radove po ulaganjima financiranim iz tuđih sredstava. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima financiranje nabave dugotrajne imovine potporama iskazano je prema principu odgođenih prihoda, pri čemu računovodstvenim politikama nisu utvrđena pravila priznavanja primljenih potpora za nabavu i izgradnju dugotrajne imovine. Sredstva od naknade za razvoj evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima u okviru obveza, umjesto u okviru odgođenih prihoda (prihoda budućeg razdoblja), što je utjecalo na visinu obveza u financijskim izvještajima.

S obzirom na to da društva prihode od naknade za razvoj koriste za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina te otplatu kredita za gradnju komunalnih vodnih građevina, sredstva od naknade za razvoj, umjesto na računu obveza, trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima na računu odgođenog priznavanja prihoda (prihoda budućeg razdoblja), kako bi se mogli iskazati kao prihodi razdoblja i povezati s troškovima amortizacije tijekom vijeka uporabe financirane imovine te kamatama na kredite za gradnju komunalnih vodnih građevina. Društva su u poslovnim knjigama više evidentirala i u financijskim izvještajima iskazala kratkoročne obveze, a manje odgođeno priznavanje prihoda budućeg razdoblja jer su pogrešno evidentirana primljena sredstva ostvarena od naknade za razvoj. Dugoročne obveze evidentirane su kao kratkoročne obveze, a kratkoročne kao dugoročne. Prikupljena sredstva od naknade za razvoj nisu uplaćivala na posebni račun. Nisu ustrojene računovodstvene evidencije koje bi omogućile praćenje utroška sredstava naknade za razvoj. Popis imovine i obveza nije bio sveobuhvatan jer dio imovine ili obveza nije bio popisano. Popisne liste sadrže podatke u naturalnim, ali ne i u novčanim izrazima. Nije sastavljeno izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza. Knjigovodstveno stanje nije usklađeno sa stanjem utvrđenim popisom.

- Nepravilnosti u vezi s prihodima i potraživanjima odnose se na evidentiranje prihoda i rashoda komunalne djelatnosti prijevoza putnika, odobravanje nižih prodajnih cijena plina i potraživanja. Nije osigurano vođenje odvojenog računovodstva za komunalnu djelatnost linijskog prijevoza putnika od ostalih djelatnosti, podaci o troškovima i prihodima od obavljanja komunalne djelatnosti linijskog prijevoza putnika na području grada te nije utvrđen stvarni neto financijski učinak (gubitak) od navedene djelatnosti kako bi se izbjegla ili prekomjerna ili nedostatna naknada odnosno subvencija iz proračuna grada za nadoknadu troškova nastalih pružanjem usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika. Ugovorena je niža prodajna cijena prirodnog plina u odnosu na cijene utvrđene odlukama o formiranju cijene prirodnog plina za plinsku godinu za krajnje kupce kategorije poduzetništvo, pri čemu kriteriji kod ugovaranja nižih prodajnih cijena u odnosu na cijene utvrđene navedenim odlukama nisu utvrđeni. Primjenom nižih prodajnih cijena ostvaren je znatno manji ukupni prihod. Iako su poduzimane mjere za naplatu dospjelih potraživanja, potraživanja su i nadalje vrijednosno značajna.
- Nepravilnosti u vezi s rashodima i obvezama odnose se na troškove osoblja, troškove za usluge održavanja cesta i druge građevinske usluge, troškove službenih putovanja, obračun amortizacije, nagrade članovima nadzornih odbora, troškove za donacije i zaduživanje. Unutarnji akti koji se odnose na organizaciju rada te osnove i mjerila za isplatu plaće nisu usklađeni, zaključeni su ugovori o radu za obavljanje poslova koji nisu predviđeni sistematizacijom, a pojedini ugovori o radu nisu zaključeni u skladu s unutarnjim aktom koji regulira područje plaća i naknada. Nagrade za radne rezultate isplaćene su u nekim društvima svim, a u nekim društvima pojedinim zaposlenicima.

Društva nisu utvrdila kriterije na temelju kojih će se vrednovati radni rezultati i visina nagrade za ostvarene radne rezultate. Iz dokumentacije nisu vidljivi podaci o ostvarenim rezultatima rada. Unutarnjim aktima društava nisu utvrđeni uvjeti, mjerila i kriteriji za isplatu stimulativnog dijela plaće zaposlenicima. Neka su društva općim aktima uredila ocjenjivanje uspješnosti, ali su zaposlenicima isplaćivala stimulativni dodatak koji nije u skladu s utvrđenim kriterijima navedenim u Pravilniku o plaćama. Koeficijenti složenosti poslova radnog mjesta u ugovorima o radu nisu u skladu s koeficijentima iz unutarnjeg akta društva, dok je u pojedinim slučajevima onemogućena kontrola koeficijenata iz ugovora o radu zbog razlika u nazivima radnih mjesta. U mjesečnim obračunima isplaćene plaće i naknade plaće zaposlenih, u slučajevima povećanja osnovne brutoplaće (za rad nedjeljom, blagdanom, neradne dane, prekovremeni rad, noćni rad i smjenski rad), podaci o osnovnoj brutoplaći i podaci o navedenim povećanjima osnovne brutoplaće navedeni su u ukupnom iznosu, umjesto posebno o osnovnoj brutoplaći, a posebno o svakom dodatku na osnovnu brutoplaću. Isplaćene su naknade za prekovremeni rad, pri čemu su neki zaposlenici ostvarili više od 180 sati prekovremenog rada godišnje. Evidencija o ostvarenim troškovima usluga održavanja državnih, županijskih i lokalnih cesta po pojedinom podugovaratelju nije ustrojena. S dijelom podugovaratelja nije zaključen ugovor o izvođenju radova i usluga za koje je predviđeno davanje u podugovor, a ispostavljeni računi podugovaratelja ne sadrže poveznicu s troškovnikom koji je ugovoren s javnim naručiteljem. Zbog navedenog, otežano je praćenje izvršenja radova i usluga za koje je ugovorom s naručiteljem predviđeno davanje u podugovor i izravno plaćanje s računa javnog naručitelja. Osim radova redovitog održavanja i zaštite državnih cesta, pojedini podugovaratelji obavljali su radove u okviru redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta, iako od javnog naručitelja (Županijska uprava za ceste) nije zatražena suglasnost za uvođenje podugovaratelja u rad.

Isplaćivane su naknade troškova službenih putovanja, a uz putne naloge nisu priložena izvješća o obavljenom službenom putu. Isplaćivane su naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, a unutarnjim aktima nisu uređeni uvjeti i način korištenja privatnih automobila. Društva su donijela odluku o utvrđivanju nižih amortizacijskih stopa u odnosu na stope utvrđene računovodstvenim politikama, pri čemu nisu obrazložila razloge njihova smanjenja. Smanjenjem amortizacijskih stopa rashodi za amortizaciju manje su obračunani, što je izravno utjecalo na povećanje poslovnog rezultata društva. Društva su isplaćivala nagrade za rad članovima nadzornih odbora mjesečno, neovisno o tome je li održana sjednica. Uzimajući u obzir utvrđenu visinu nagrade, broj članova nadzornih odbora te broj održanih sjednica, da je isplata obavljena prema broju održanih sjednica, nagrade za rad članovima nadzornih odbora značajno bi manje teretile rashode.

Dane su donacije udrugama, sportskim klubovima, vjerskim zajednicama i drugim pravnim osobama, pri čemu nisu donesena mjerila, kriteriji i postupci financiranja i ugovaranja donacija te nije provjeravano namjensko korištenje dodijeljenih sredstava. Donacije su dodijeljene na temelju zahtjeva za donacijom i odluke predsjednika uprave.

Za pojedine donacije zaključeni su ugovori, a za neke nisu. Društva su se dugoročno zaduživala za nabavu dugotrajne imovine, pri čemu nije pribavljena suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača.

- Nepravilnosti i propusti u vezi s javnom nabavom utvrđene su kod svih 35 društava. Odnose se na plan nabave, opće akte o jednostavnoj nabavi, postupke nabave, objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te objave na mrežnim stranicama društava.
- Plan nabave nije donesen pravodobno, odnosno prije početka godine na koju se odnosi. Planom nabave nije planirana nabava pojedinih roba i radova koju je bilo propisano planirati. Kod nekih društava plan nabave ne sadrži podatke o evidencijskom broju nabave, brojčanoj oznaci predmeta nabave iz Jedinственог rječnika javne nabave (CPV) te vrsti postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu). Plan nabave i njegove promjene nisu objavljene na mrežnim stranicama društava.
- Pri donošenju pravilnika o jednostavnoj nabavi nisu uzeta u obzir pojedina temeljna načela javne nabave, a osobito načelo transparentnosti (dostupnost informacija o nabavi za sve zainteresirane ponuditelje, dokumentiranost postupka nabave, mjere da se učinkovito spriječi, prepozna i ukloni sukob interesa, što obuhvaća i obvezu potpisivanja izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa), načelo jednakog tretmana svih gospodarskih subjekata (omogućiti svim potencijalnim ponuditeljima sudjelovanje u postupcima nabave pod jednakim uvjetima) i načelo tržišnog natjecanja. Društva nisu utvrdila uvjete i pravila za izbor gospodarskog subjekta kako bi osigurala nabavu po najnižoj cijeni, uz odgovarajuću kvalitetu. Općim aktima nisu utvrdila obvezu objave poziva na dostavu ponuda za nadmetanje na svojim mrežnim stranicama. Utvrdila su previsoke pragove za nabavu roba, radova i usluga bez provedbe postupaka nabave, ispostavljanjem narudžbenica gospodarskom subjektu prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem, čime nije omogućeno postizanje potpune i otvorene konkurentnosti. Općim aktima odredila su prekratke rokove za dostavu ponuda, čime je smanjena mogućnost prijavljivanja više ponuditelja.
- Za pojedine nabave roba, radova i usluga nisu poštovani načini nabave propisani unutaršnjim aktima, jer su nabave obavljene ispostavljanjem narudžbenice izravno odabranom dobavljaču ili izravnim ugovaranjem, a trebalo je provesti postupak prikupljanja ponuda ili objave poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama. Društva nisu planirala ni provela odgovarajuće postupke nabave.
- Nisu poslala na objavu plan nabave u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske u propisanom roku od osam dana od dana donošenja. Nisu izradila godišnje statističko izvješće o javnoj nabavi. Nisu u propisanim rokovima poslala obavijest o dodjeli ili izmjeni ugovora za dodatne radove koji nisu bili predviđeni osnovnim ugovorom.

- Nisu ustrojila registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. U registru ugovora nisu navedeni podaci na temelju provedenih postupaka jednostavne nabave upućivanjem poziva na adrese više ponuditelja i podaci o robama i uslugama nabavljenim izravnim ugovaranjem, čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn (narudžbenica ili ugovor). Nadalje, u registru ugovora nisu navedeni podaci o datumu izvršenja ugovora i ukupno isplaćenom iznosu s porezom na dodanu vrijednost.
- Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave nije objavljen na mrežnim stranicama pojedinih društava. Na mrežnim stranicama nije objavljen popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje.
- Druge nepravilnosti odnose se na pokriće gubitka, gubitke vode i pravo na pristup informacijama. Od 35 društava obuhvaćenih revizijom 14 je poslovalo s gubitkom, pri čemu je kod nekih gubitak bio značajno veći od visine kapitala. Skupštine društava nisu donijele odluku o pokriću gubitka te nisu odlučile o načinu na koji će ga pokriti. Od 25 društava koja pružaju vodne usluge, 23 su imala neprihvatljivo visoke gubitke vode. Iako su poduzimala aktivnosti za smanjenje gubitaka u javnom vodoopskrbnom sustavu, gubici vode su i nadalje visoki. Neka društva nisu na svojim mrežnim stranicama objavila opće akte (Izjavu o osnivanju, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, Pravilnik o plaćama, naknadama, potporama i nagradama zaposlenika), godišnje planove, programe, izvješća o poslovanju i ostvarenim godišnjim rezultatima poslovanja, financijska izvješća, popis korisnika i visinu donacija te druge potrebne informacije.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Ured je dao 544 naloga i preporuke, čija bi provedba pridonijela postizanju istinitosti i vjerodostojnosti poslovnih knjiga i financijskih izvještaja, većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima, većoj razini javne odgovornosti za gospodarsko i racionalno upravljanje sredstvima, postizanju ušteta pri nabavi roba, radova i usluga te većoj transparentnosti u postupcima nabave.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 026-01/22-01/2
URBROJ: 613-01-01-22-1

Zagreb, 22. veljače 2022.

**OBJEDINJENO IZVJEŠĆE
O OBAVLJENIM FINACIJSKIM REVIZIJAMA
TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU LOKALNIH JEDINICA**

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 35 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica.

Postupci revizije provedeni su od 1. rujna 2020. do 22. veljače 2022.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Zakonom o Državnom uredu za reviziju, Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Financijskom revizijom obuhvaćeno je 35 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica, prema kriterijima utvrđenim Zakonom o Državnom uredu za reviziju. Revizijom su obuhvaćena sljedeća trgovačka društva:

1. Dubrovačko primorje d.o.o., Slano
2. Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo
3. Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o.
4. Gradski prijevoz putnika d.o.o., Osijek
5. HUMVIO d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Hum na Sutli
6. Hvarski vodovod d.o.o., Jelsa
7. Ivkom-vode d.o.o., Ivanec
8. Komunalac d.o.o., Otočac
9. Komunalac d.o.o., Vela Luka
10. Komunalac d.o.o., Županja
11. Komunalac Sisak d.o.o.
12. Komunalije d.o.o., Novalja
13. Komunalno poduzeće d.o.o., Knin
14. Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o.
15. Konavosko komunalno društvo d.o.o., Čilipi
16. Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju, Čakovec
17. Parkovi d.d., Varaždin
18. Promet d.o.o., Split
19. Tekija d.o.o., Požega
20. Usluga d.o.o., Gospić
21. Varkom d.d., Varaždin
22. Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci
23. VIOP d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Pregrada
24. Voda d.o.o., Orahovica
25. Vodakom d.o.o., Pitomača
26. Vode Lipik d.o.o., Pakrac
27. Vodne usluge d.o.o., Bjelovar
28. Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.
29. Vodovod d.o.o., Slavonski Brod
30. Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o., Sinj
31. Vodovod i odvodnja d.o.o., Orebić
32. Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj
33. Vodovod Imotske krajine d.o.o., Imotski
34. Zelenjak d.o.o., Klanjec i
35. Županijske ceste Split d.o.o.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji i usklađenost poslovanja društava sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na njihovo poslovanje. Kod 28 trgovačkih društava predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji i usklađenost poslovanja za 2020., a kod sedam društava za 2019.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Obavljanjem revizije provjerena je i provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija.

PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Društva su obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20 – ispravak) i Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine 95/16). Društva razvrstana u velike poduzetnike i subjekti od javnog interesa primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja, a srednji, mali i mikro poduzetnici primjenjuju Hrvatske standarde financijskog izvještavanja (Narodne novine 86/15).

Prema Zakonu o računovodstvu, godišnje financijske izvještaje čine: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Mali i mikro poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje.

U travnju 2020. donesen je Pravilnik o rokovima predaje financijskih izvještaja i računovodstvene dokumentacije u posebnim okolnostima (Narodne novine 43/20), prema kojem su poduzetnici te pravne i fizičke osobe u posebnim okolnostima (u kojima je poduzetniku odlukama nadležnog tijela rad zabranjen, odnosno ako mu je rad onemogućen ili znatno otežan) dužni za statističke i druge potrebe Financijskoj agenciji do 30. lipnja tekuće godine dostaviti Bilancu, Račun dobiti i gubitka i dodatne podatke za prethodnu kalendarsku godinu. Društva su sastavila propisane financijske izvještaje i objavila ih u Registru godišnjih financijskih izvještaja.

U tablici broj 1 daju se podaci o prihodima i rashodima, prema trgovačkim društvima.

Tablica broj 1

Prihodi i rashodi, prema trgovačkim društvima

u kn

Redni broj	Trgovačko društvo	Prihodi	Rashodi
	1	2	3
1.	Dubrovačko primorje d.o.o., Slano	1.652.630,00	1.636.853,00
2.	Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo	16.832.158,00	16.774.704,00
3.	Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o.	989.521.681,00	987.608.617,00
4.	Gradski prijevoz putnika d.o.o., Osijek	67.544.808,00	69.175.487,00
5.	HUMVIO d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Hum na Sutli	6.310.112,00	6.299.229,00
6.	Hvarski vodovod d.o.o., Jelsa	16.886.306,00	18.138.107,00
7.	Ivkom-vode d.o.o., Ivanec	8.402.594,00	8.773.994,00
8.	Komunalac d.o.o., Otočac	7.441.586,00	8.091.999,00
9.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	3.252.439,00	3.707.588,00
10.	Komunalac d.o.o., Županja	18.089.449,00	17.989.821,00
11.	Komunalac Sisak d.o.o.	14.701.362,00	14.394.909,00
12.	Komunalije d.o.o., Novalja	13.582.168,00	13.620.171,00
13.	Komunalno poduzeće d.o.o., Knin	7.789.371,00	8.878.870,00
14.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o.	1.088.178,00	1.167.815,00
15.	Konavosko komunalno društvo d.o.o., Čilipi	8.946.577,00	9.645.774,00
16.	Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju, Čakovec	72.498.696,00	71.957.524,00
17.	Parkovi d.d., Varaždin	22.207.208,00	22.170.181,00
18.	Promet d.o.o., Split	153.987.695,00	153.809.359,00
19.	Tekija d.o.o., Požega	34.470.524,00	33.442.868,00
20.	Usluga d.o.o., Gospić	15.325.339,00	16.611.960,00
21.	Varkom d.d., Varaždin	127.374.386,00	123.678.689,00
22.	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	67.167.654,00	66.794.009,00
23.	VIOP d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Pregrada	3.561.988,00	3.555.266,00
24.	Voda d.o.o., Orahovica	4.887.621,00	5.840.577,00
25.	Vodakom d.o.o., Pitomača	4.413.724,00	4.250.577,00
26.	Vode Lipik d.o.o., Pakrac	7.539.445,00	7.734.695,00
27.	Vodne usluge d.o.o., Bjelovar	27.339.435,00	26.239.112,00
28.	Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.	60.235.636,00	59.817.986,00
29.	Vodovod d.o.o., Slavonski Brod	61.925.871,00	61.215.138,00
30.	Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o., Sinj	25.723.578,00	25.696.047,00
31.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Orebić	6.751.332,00	7.709.791,00
32.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj	8.980.962,00	9.604.989,00
33.	Vodovod Imotske krajine d.o.o., Imotski	26.673.079,00	26.627.853,00
34.	Zelenjak d.o.o., Klanjec	6.378.818,00	6.065.729,00
35.	Županijske ceste Split d.o.o.	100.920.441,00	98.607.929,00
Ukupno		2.020.404.851,00	2.017.334.217,00

Ukupni prihodi 35 trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosili su 2.020.404.851,00 kn, a rashodi 2.017.334.217,00 kn.

Prihodi

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima trgovačkih društava, prema vrstama.

Tablica broj 2

Prihodi trgovačkih društava, prema vrstama

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno	Udjel u %
	1	2	3
1.	Poslovni prihodi	1.991.258.564,00	98,6
1.1.	Prihodi od prodaje	1.605.547.241,00	79,5
1.2.	Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	20.855.949,00	1,0
1.3.	Drugi poslovni prihodi	364.855.374,00	18,1
2.	Financijski prihodi	29.146.287,00	1,4
	Ukupno	2.020.404.851,00	100,0

Vrijednosno najznačajniji su poslovni prihodi, koji čine 98,6 % ukupnih prihoda trgovačkih društava. Odnose se na prihode od prodaje, prihode na temelju uporabe vlastitih proizvoda i usluga te druge poslovne prihode. Prihodi od prodaje u ukupnim prihodima trgovačkih društava sudjeluju sa 79,5 %.

Rashodi

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, ukupni rashodi iznosili su 2.017.334.217,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima trgovačkih društava, prema vrstama.

Tablica broj 3

Rashodi trgovačkih društava, prema vrstama

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno	Udjel u %
	1	2	3
1.	Poslovni rashodi	2.005.690.112,00	99,4
1.1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	23.878,00	0,0
1.2.	Materijalni troškovi	1.223.027.212,00	60,6
1.3.	Troškovi osoblja	372.156.299,00	18,4
1.4.	Amortizacija	277.183.553,00	13,7
1.5.	Drugi troškovi	73.340.166,00	3,6
1.6.	Vrijednosna usklađenja	35.879.427,00	1,8
1.7.	Rezerviranja	7.302.948,00	0,4
1.8.	Drugi poslovni rashodi	16.776.629,00	0,8
2.	Financijski rashodi	11.644.105,00	0,6
	Ukupno	2.017.334.217,00	100,0

Vrijednosno najznačajniji su poslovni rashodi koji čine 99,4 % ukupnih rashoda. Materijalni troškovi sudjeluju u ukupnim rashodima sa 60,6 %, troškovi osoblja s 18,4 %, amortizacija s 13,7 %, a svi drugi rashodi sa 7,3 %.

Imovina te obveze i kapital

U financijskim izvještajima trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, vrijednost imovine, obveza i kapitala koncem godine iznosila je 8.558.424.128,00 kn.

U tablicama u nastavku daje se vrijednost ukupne imovine, odnosno obveza i kapitala, prema trgovačkim društvima te prema vrsti imovine, odnosno obveza i kapitala početkom i koncem godine.

Tablica broj 4

**Vrijednost ukupne imovine, odnosno
obveza i kapitala, prema trgovačkim društvima**

u kn

	Trgovačko društvo	1. siječnja	31. prosinca
	1	2	3
1.	Dubrovačko primorje d.o.o., Slano	17.066.197,00	17.032.727,00
2.	Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo	225.553.446,00	299.708.870,00
3.	Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o.	358.028.449,00	378.483.757,00
4.	Gradski prijevoz putnika d.o.o., Osijek	235.238.019,00	247.611.316,00
5.	HUMVIO d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Hum na Sutli	45.579.607,00	42.386.319,00
6.	Hvarski vodovod d.o.o., Jelsa	199.197.700,00	225.965.927,00
7.	Ivkom-vode d.o.o., Ivanec	90.752.080,00	98.675.335,00
8.	Komunalac d.o.o., Otočac	68.988.707,00	68.856.394,00
9.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	43.215.691,00	40.651.856,00
10.	Komunalac d.o.o., Županja	129.233.982,00	122.856.801,00
11.	Komunalac Sisak d.o.o.	9.810.395,00	10.196.704,00
12.	Komunalije d.o.o., Novalja	82.549.383,00	107.072.320,00
13.	Komunalno poduzeće d.o.o., Knin	48.505.380,00	51.879.737,00
14.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o.	2.522.957,00	2.679.987,00
15.	Konavosko komunalno društvo d.o.o., Čilipi	131.530.800,00	136.020.445,00
16.	Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju, Čakovec	1.126.161.521,00	1.205.738.640,00
17.	Parkovi d.d., Varaždin	45.342.135,00	45.523.944,00
18.	Promet d.o.o., Split	214.376.006,00	263.543.672,00
19.	Tekija d.o.o., Požega	297.758.805,00	378.977.029,00
20.	Usluga d.o.o., Gospić	141.094.578,00	145.013.690,00
21.	Varkom d.d., Varaždin	958.820.215,00	1.079.928.347,00
22.	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	824.655.324,00	998.832.762,00
23.	VIOP d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Pregrada	47.916.593,00	51.280.206,00
24.	Voda d.o.o., Orahovica	88.843.509,00	89.749.871,00
25.	Vodakom d.o.o., Pitomača	53.856.824,00	51.997.689,00
26.	Vode Lipik d.o.o., Pakrac	107.241.638,00	169.936.784,00
27.	Vodne usluge d.o.o., Bjelovar	246.139.494,00	262.232.246,00
28.	Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.	696.058.948,00	719.551.265,00
29.	Vodovod d.o.o., Slavonski Brod	760.272.911,00	749.100.732,00
30.	Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o., Sinj	151.888.921,00	152.869.280,00
31.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Orebić	12.286.379,00	22.085.186,00
32.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj	56.827.350,00	60.336.068,00
33.	Vodovod Imotske krajine d.o.o., Imotski	186.788.386,00	174.859.434,00
34.	Zelenjak d.o.o., Klanjec	30.899.795,00	29.050.179,00
35.	Županijske ceste Split d.o.o.	57.222.520,00	57.738.609,00
	Ukupno	7.792.224.645,00	8.558.424.128,00

Tablica broj 5

**Vrijednost imovine, odnosno obveza i kapitala
početkom i koncem godine**

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Aktiva	7.792.224.645,00	8.558.424.128,00	109,8
1.	Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	0,00	0,00	-
2.	Dugotrajna imovina	6.895.993.341,00	7.574.116.065,00	109,8
2.1.	Nematerijalna imovina	42.429.214,00	45.080.641,00	106,2
2.2.	Materijalna imovina	6.822.289.335,00	7.512.214.597,00	110,1
2.3.	Dugotrajna financijska imovina	26.213.225,00	9.961.731,00	38,0
2.4.	Potraživanja	3.553.543,00	6.506.803,00	183,1
2.5.	Odgođena porezna imovina	1.508.024,00	352.293,00	23,4
3.	Kratkotrajna imovina	892.650.866,00	978.419.319,00	109,6
3.1.	Zalihe	69.068.682,00	102.465.934,00	148,4
3.2.	Potraživanja	536.634.468,00	608.756.107,00	113,4
3.3.	Kratkotrajna financijska imovina	104.853.262,00	29.359.223,00	28,0
3.4.	Novac u banci i blagajni	182.094.454,00	237.838.055,00	130,6
4.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	3.580.438,00	5.888.744,00	164,5
II.	Pasiva	7.792.224.645,00	8.558.424.128,00	109,8
1.	Kapital i rezerve	2.120.150.475,00	2.144.392.911,00	101,1
2.	Rezerviranja	47.614.155,00	47.368.894,00	99,5
3.	Dugoročne obveze	152.218.401,00	183.629.767,00	120,6
4.	Kratkoročne obveze	626.197.705,00	781.027.227,00	124,7
5.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	4.846.043.909,00	5.402.005.329,00	111,5
	Izvanbilančni zapisi	261.811.046,00	286.382.712,00	109,4

U ukupnoj vrijednosti imovine koncem godine, dugotrajna imovina sudjeluje s 88,5 %, kratkotrajna imovina s 11,4 % te plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda s 0,1 %. U ukupnoj vrijednosti izvora sredstava kapital i rezerve sudjeluju s 25,1 %, odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja sa 63,1 %, dugoročne obveze s 2,1 %, kratkoročne obveze s 9,1 % i rezerviranja s 0,6 %.

Potraživanja su koncem godine iznosila 615.262.910,00 kn, od čega se na dospjela potraživanja odnosi 142.336.689,00 kn, a na nedospjela 472.926.221,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja (49,7 % ukupnih potraživanja) odnose se na potraživanja od kupaca za pružene komunalne i druge usluge.

Ukupne obveze trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosile su koncem godine 964.656.994,00 kn, od čega se na dospjele obveze odnosi 43.324.078,00 kn, a na nedospjele 921.332.916,00 kn. Vrijednosno najznačajnije obveze odnose se na kratkoročne obveze, i to prema dobavljačima te za primljene predujmove, depozite i jamčevine.

IZRAŽENA MIŠLJENJA

Na temelju utvrđenih činjenica te pribavljenih dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za svako trgovačko društvo izraženo je mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir te poslovanje trgovačkih društava.

Prema Međunarodnim revizijskim standardima, vrste mišljenja su: bezuvjetno, uvjetno, nepovoljno i suzdržano. Za financijske izvještaje i usklađenost poslovanja trgovačkih društava izražena su bezuvjetna i uvjetna mišljenja.

Bezuovjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s okvirom financijskog izvještavanja. Bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada je poslovanje u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima i drugim propisima koji su određeni kao kriteriji.

Uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti) koje pojedinačno ili skupno imaju značajan, ali nemaju prožimajući učinak na financijske izvještaje. U slučajevima kada je moguće, kvantificiraju se financijski učinci utvrđenih nepravilnosti. Uvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u manjoj mjeri nije obavljano u skladu s propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je 18 bezuvjetnih i 17 uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja dva bezuvjetna i 33 uvjetna mišljenja.

U tablici u nastavku navedena su mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, prema trgovačkim društvima.

Tablica broj 6

**Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja,
prema trgovačkim društvima**

Redni broj	Trgovačka društva	Mišljenje	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3
1.	Dubrovačko primorje d.o.o., Slano	uvjetno	uvjetno
2.	Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo	uvjetno	uvjetno
3.	Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o.	bezuovjetno	uvjetno
4.	Gradski prijevoz putnika d.o.o., Osijek	bezuovjetno	uvjetno
5.	HUMVIO d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Hum na Sutli	bezuovjetno	uvjetno
6.	Hvarski vodovod d.o.o., Jelsa	uvjetno	uvjetno
7.	Ivkom-vode d.o.o., Ivanec	bezuovjetno	uvjetno
8.	Komunalac d.o.o., Otočac	uvjetno	uvjetno
9.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	uvjetno	uvjetno
10.	Komunalac d.o.o., Županja	uvjetno	uvjetno
11.	Komunalac Sisak d.o.o.	bezuovjetno	uvjetno
12.	Komunalije d.o.o., Novalja	bezuovjetno	uvjetno
13.	Komunalno poduzeće d.o.o., Knin	uvjetno	uvjetno
14.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o.	uvjetno	uvjetno
15.	Konavosko komunalno društvo d.o.o., Čilipi	uvjetno	uvjetno
16.	Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju, Čakovec	bezuovjetno	uvjetno
17.	Parkovi d.d., Varaždin	bezuovjetno	uvjetno
18.	Promet d.o.o., Split	uvjetno	bezuovjetno
19.	Tekija d.o.o., Požega	bezuovjetno	uvjetno
20.	Usluga d.o.o., Gospić	bezuovjetno	uvjetno
21.	Varkom d.d., Varaždin	bezuovjetno	uvjetno
22.	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	bezuovjetno	uvjetno
23.	VIOP d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Pregrada	bezuovjetno	uvjetno
24.	Voda d.o.o., Orahovica	uvjetno	uvjetno
25.	Vodakom d.o.o., Pitomača	uvjetno	uvjetno
26.	Vode Lipik d.o.o., Pakrac	bezuovjetno	uvjetno
27.	Vodne usluge d.o.o., Bjelovar	bezuovjetno	uvjetno
28.	Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.	bezuovjetno	uvjetno
29.	Vodovod d.o.o., Slavonski Brod	uvjetno	uvjetno
30.	Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o., Sinj	uvjetno	uvjetno
31.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Orebić	uvjetno	uvjetno
32.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj	uvjetno	uvjetno
33.	Vodovod Imotske krajine d.o.o., Imotski	uvjetno	uvjetno
34.	Zelenjak d.o.o., Klanjec	bezuovjetno	bezuovjetno
35.	Županijske ceste Split d.o.o.	bezuovjetno	uvjetno

NALAZ REVIZIJE

Za svako trgovačko društvo obuhvaćeno revizijom sastavljeno je izvješće o obavljenoj reviziji u kojem su, između ostalog, opisane revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti. Za sve nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima te povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te unutarnjim aktima.

Nalozi su, u pravilu, dani kad je iz opisa činjeničnog stanja vidljivo da društvo nije postupilo u skladu s odredbama zakona, drugih propisa ili unutarnjih akata. Preporuka je dana u slučaju kada se utvrđeno činjenično stanje nije moglo izravno povezati s odredbom nekog propisa ili unutarnjeg akta, ali je ocijenjeno da bi provedba preporuke mogla pridonijeti većoj odgovornosti pri upravljanju javnim sredstvima, postizanju ušteta pri nabavi roba, radova i usluga te većoj transparentnosti u postupcima nabave.

Zakonski predstavnici subjekata revizije su u očitovanjima, koja su ugrađena u izvješća o obavljenoj reviziji, naveli obrazloženja zbog čega su i u kojim okolnostima nepravilnosti i propusti učinjeni. Također, prema odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, dužni su u roku od 60 dana od primitka izvješća o obavljenoj reviziji dostaviti plan provedbe naloga i preporuka s aktivnostima za otklanjanje nepravilnosti te rokovima za njihovu provedbu.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u području sustava unutarnjih kontrola, planiranja, računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, prihoda i potraživanja, rashoda i obveze, javne nabave i drugih nepravilnosti.

Za utvrđene nepravilnosti i propuste trgovačkim društvima dana su 544 naloga i preporuke. Većina naloga i preporuka dana je za nepravilnosti i propuste u javnoj nabavi, gubicima vode i računovodstvenom poslovanju.

U nastavku su opisane značajnije nepravilnosti u navedenim područjima.

- Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Nepravilnosti u području sustava unutarnjih kontrola odnose se na samoprocjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola te rad nadzornog odbora.

- Samoprocjena sustava financijskog upravljanja i kontrola

Društva su obvezna provoditi samoprocjenu rada i kontrola, između ostalog, popunjavanjem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti. Prema odredbi članka 7. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 95/19), na temelju pitanja iz Upitnika provodi se samoprocjena rada sustava kojoj je cilj potvrda da se sredstva koriste zakonito, namjenski i svrhovito te da sustav financijskog upravljanja i kontrola funkcionira učinkovito i djelotvorno.

Odredbom članka 7. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, propisano je, između ostalog, da Upitnik obuhvaća pitanja iz područja planiranja, izvršavanja, javne nabave, računovodstva, izvještavanja, transparentnosti, upravljanja imovinom i druga pitanja na temelju zakonodavnog okvira. Na temelju pitanja iz Upitnika provodi se samoprocjena rada sustava po područjima kojoj je cilj utvrditi koriste li se sredstva zakonito, namjenski i svrhovito te funkcionira li sustav unutarnjih kontrola učinkovito i djelotvorno. Prema odredbi članka 8., stavka 3. navedene Uredbe, potvrđan odgovor daje se onda ako su usvojeni potrebni procesi, procedure, odnosno kontrole, te ako postoje potrebni pisani dokumenti ili interni akti koji su primijenjeni u najmanje 98 % poslovnih aktivnosti obuhvaćenih uzorkom na koje se pitanje odnosi.

Izjavama o fiskalnoj odgovornosti danim na osnovi popunjenih upitnika o fiskalnoj odgovornosti direktori društava potvrdili su da su sredstva društava korištena zakonito, namjenski i djelotvorno te da sustav unutarnjih kontrola funkcionira učinkovito i djelotvorno. Prema Upitniku o fiskalnoj odgovornosti nisu utvrđene slabosti i propusti u područjima u kojima su revizijom utvrđene nepravilnosti (planiranje, javna nabava, računovodstveno poslovanje te transparentnost), što ukazuje na to da je više pozornosti potrebno posvetiti samoprocjeni sustava unutarnjih kontrola kako bi funkcionirao učinkovito i djelotvorno.

Državni ured za reviziju naložio je popunjavati Upitnik o fiskalnoj odgovornosti u skladu s Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila. Također, naložio je uspostaviti učinkovit sustav unutarnjih kontrola radi osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka, osiguranja kvalitete računovodstvenog poslovanja društava i javne nabave te više pozornosti posvetiti pri samoprocjeni rada sustava financijskog upravljanja i kontrola prema odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru te Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

- Rad nadzornog odbora

Nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige i financijsku dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje društva te nije skupštini podnio pisano izvješće o obavljenom nadzoru.

Prema odredbama članka 263. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99, 52/00 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19), nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva, može pregledavati i ispitivati poslovne knjige i dokumentaciju društva, u tu svrhu može koristiti pojedine svoje članove ili stručnjake te podnosi glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru.

Državni ured za reviziju naložio je pisana izvješća o obavljenom nadzoru podnositi skupštini u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

– **Planiranje**

Nepravilnosti u vezi s planiranjem odnose se na strateške (dugoročne) planove, poslovne planove, financijske planove te programe i planove gradnje komunalnih vodnih građevina.

– Strateški (dugoročni) planovi

Društva nisu donijela strateške (dugoročne) planove kojima bi se utvrdili dugoročni ciljevi razvoja te mjere za procjenu uspješnosti ostvarenja zadanih ciljeva. Strateški planovi poslovanja trebaju sadržavati osnovne ciljeve, aktivnosti i nositelje aktivnosti, projekte, procjenu financijskih sredstava i izvora financiranja te dinamiku ostvarenja tijekom višegodišnjeg razdoblja. Donošenjem strateških planova bio bi omogućen uvid u planove provedbe ostvarivanja ciljeva, usporedbu sadašnjih i planiranih aktivnosti te vremenski okvir i resurse potrebne za njihovo ostvarivanje.

Državni ured za reviziju preporučio je donijeti strateške planove kojima bi se utvrdili dugoročni ciljevi razvoja društava.

– Poslovni planovi

Društva, isporučitelji vodnih usluga, nisu donijela poslovni plan. Prema odredbama članka 23. Zakona o vodnim uslugama, skupština društva donosi poslovni plan, koji sadrži financijski plan, a u njegovim okvirima i: plan gradnje komunalnih vodnih građevina, plan održavanja komunalnih vodnih građevina, plan zaduživanja kada povrat dugova traje dulje od 12 mjeseci i koji uključuje glavne uvjete zajmova, kredita ili drugih oblika zaduživanja, okvirni plan radnih mjesta koji sadržava isključivo najveći dopušten broj i stručne kvalifikacije zaposlenika i izdatke poslovanja. Sadržaj poslovnog plana može se proširiti, o čemu skupština odlučuje običnom većinom glasova razmjernih temeljnom kapitalu danih na skupštini, a prošireni sadržaj poslovnog plana može se suziti, na isti način.

Nadalje, poslovni plan donosi se za razdoblje od četiri godine koje istječe 31. prosinca četvrte godine od godine u kojoj je stupio na snagu, a preispituje se i mijenja jednom u kalendarskoj godini, a zbog iznimnih okolnosti najviše dva puta u kalendarskoj godini.

Državni ured za reviziju naložio je donijeti poslovni plan u skladu s odredbama Zakona o vodnim uslugama.

– Financijski planovi

Kod nekih društava financijski plan nije bio detaljno razrađen. Prihodi i rashodi planirani su prema vrsti prihoda i rashoda, ali ne i prema računima iz računskog plana. Zbog navedenog, nisu bili usporedivi s podacima o ostvarenim prihodima i rashodima iskazanim u financijskim izvještajima.

Državni ured za reviziju preporučio je financijski plan sastavljati na način da podaci o planiranim prihodima i rashodima budu usporedivi s podacima o ostvarenim prihodima i rashodima iskazanim u financijskim izvještajima, kako bi se pratilo ostvarenje plana i pravodobno donosile poslovne odluke.

Društva nisu donijela izmjene i dopune financijskog plana, iako su ostvareni prihodi i rashodi značajno odstupali u odnosu na planirane.

Državni ured za reviziju preporučio je donijeti izmjene i dopune financijskog plana u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane.

Neka društva nisu sastavila izvješće o ostvarenju financijskog plana, iz kojeg bi bila vidljiva usporedba planiranih i ostvarenih veličina, razlozi odstupanja, usporedba pokazatelja uspješnosti s prijašnjim razdobljima, odnos broja zaposlenika koji obavljaju osnovnu djelatnost i administrativne poslove te drugi pokazatelji.

Državni ured za reviziju preporučio je pratiti ostvarenje financijskog plana te sastavljati izvješće o ostvarenju financijskog plana.

– Programi i planovi gradnje komunalnih vodnih građevina

Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2015. donijela Odluku o donošenju Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina od 2014. do 2023. Navedenim Programom utvrđeni su pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje provedbe Programa. Društva nisu donijela višegodišnje programe gradnje kojima bi se detaljno odredili pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinih ulaganja.

Državni ured za reviziju preporučio je donijeti višegodišnje programe gradnje kojima bi se utvrdili pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prioriteta u provedbi te praćenje ostvarenja pojedinog ulaganja.

Prema odredbama članka 32. Zakona o vodnim uslugama, plan gradnje komunalnih vodnih građevina mora biti usklađen s višegodišnjim programom gradnje, za što Hrvatske vode daju pisano mišljenje na zahtjev javnog isporučitelja vodnih usluga, Ministarstva ili Vijeća za vodne usluge u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Društva nisu dostavila plan gradnje komunalnih vodnih građevina Hrvatskim vodama radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti s višegodišnjim programom gradnje.

Državni ured za reviziju naložio je plan gradnje komunalnih vodnih građevina dostavljati Hrvatskim vodama radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti s višegodišnjim programom gradnje u skladu s odredbama Zakona o vodnim uslugama.

Kod nekih društava plan gradnje komunalnih vodnih građevina sadrži opisno nabrojane projekte, ali ne sadrži podatke o planiranoj vrijednosti ulaganja, načinu i razdoblju njihove provedbe, sudionike u provedbi te izvorima financiranja. Neka su društva donijela godišnji plan gradnje i održavanja komunalnih vodnih građevina. Međutim, održavanje komunalnih vodnih građevina nije planirano na način da sadrži popis planiranih poslova s opsegom poslova te planiranim financijskim sredstvima.

Državni ured za reviziju preporučio je donositi plan gradnje komunalnih vodnih građevina s podacima o planiranoj vrijednosti ulaganja, načinu i razdoblju njihove provedbe, sudionicima u provedbi i izvorima financiranja te sastavljati izvješće o ostvarenju plana gradnje radi praćenja ostvarenja planiranih ulaganja. Također, naložio je planom gradnje i održavanja komunalnih vodnih građevina planirati održavanje komunalnih vodnih građevina na način da sadrži popis planiranih poslova s opsegom poslova te planiranim financijskim sredstvima.

Odredbom članka 23., stavka 1., točke 7. Zakona o vodnim uslugama, određeno je da, uz nadležnosti propisane zakonom kojim se uređuju trgovačka društva, skupština, uz drugo, odlučuje o godišnjem izvješću o izvršenju poslovnog plana. Neka društva nisu sastavila izvješće o ostvarenju plana gradnje i održavanja komunalnih vodnih građevina. Kod pojedinih društava godišnje izvješće o poslovanju društava nije sadržavalo podatke o ostvarenju plana gradnje komunalnih vodnih građevina. Kod nekih društava izvješća uprave sadržavala su ostvarenje plana održavanja komunalne vodne infrastrukture, pri čemu su navedeni pojedini ostvareni poslovi održavanja komunalnih vodnih građevina, a nisu navedeni ostvareni troškovi održavanja te nije vidljivo koliko je pojedinačno i ukupno utrošeno za spomenuto održavanje. Izvješće posloводства sadrži ostvarenje plana gradnje komunalnih vodnih građevina na način da su navedeni pojedini ostvareni projekti, a nisu navedeni financijski podaci koji se odnose na ulaganje u izgradnju komunalnih vodnih građevina sufinanciranih iz sredstava Europske unije. Uz izvješće o poslovanju trebalo je sastaviti i izvješće o realizaciji financijskog plana iz kojeg bi bila vidljiva usporedba planiranih i ostvarenih veličina, razlozi odstupanja, usporedba pokazatelja uspješnosti s prijašnjim razdobljima i drugi pokazatelji.

Državni ured za reviziju naložio je sastavljati godišnje izvješće o izvršenju plana gradnje i održavanja komunalnih vodnih građevina u skladu s odredbama Zakona o vodnim uslugama.

U nekim je društvima uprava donijela godišnji plan poslovanja s financijskim planom, plan gradnje i održavanja komunalne vodne infrastrukture te plan gradnje komunalne vodne infrastrukture.

Time nije postupljeno u skladu s odredbom članka 23. Zakona o vodnim uslugama, kojom je propisano da poslovni plan donosi skupština društva.

Društva nisu objavila plan gradnje komunalnih vodnih građevina na svojim mrežnim stranicama. Prema odredbama članka 32. Zakona o vodnim uslugama, isporučitelj vodnih usluga dužan je objaviti plan gradnje komunalnih vodnih građevina na svojoj mrežnoj stranici te ga putem te stranice držati dostupnim javnosti za sve vrijeme njegova važenja.

Državni ured za reviziju naložio je objaviti plan gradnje komunalnih vodnih građevina na mrežnim stranicama društva te ga putem tih stranica držati dostupnim javnosti za sve vrijeme trajanja njegova važenja.

– **Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji**

Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještajima odnose se na poslovne knjige, financijske izvještaje te popis imovine i obveza.

– Poslovne knjige

Kod pojedinih društava vrijednost dugotrajne imovine evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u bilanci nije istovjetna podacima iz analitičke evidencije dugotrajne imovine. U odnosu na podatke evidentirane u analitičkoj evidenciji, u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima više je evidentirana, odnosno iskazana vrijednost dugotrajne imovine. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 12. Zakona o računovodstvu, prema kojima je glavna knjiga sustavna evidencija svih knjigovodstvenih promjena nastalih na financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u određenom izvještajnom razdoblju u kojoj se ti događaji grupiraju prema njihovoj vrsti, a na temelju unaprijed pripremljenih računa koji, u skladu s potrebama poduzetnika, osiguravaju podatke za godišnje financijske izvještaje.

Državni ured za reviziju naložio je međusobno uskladiti podatke evidentirane u glavnoj knjizi i analitičkoj evidenciji u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Kod nekih društava potraživanja u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima nisu istovjetna podacima u analitičkoj evidenciji kupaca. Odredbama članka 12. Zakona o računovodstvu, između ostalog, propisano je da poduzetnik mora osigurati slijednost identifikacijskih oznaka i provjerljivost usklađenosti između dnevnika i glavne knjige te glavne knjige i, ako ih vodi, pomoćnih knjiga za izvještajno razdoblje.

Državni ured za reviziju naložio je uskladiti stanje potraživanja iz pomoćne knjige sa stanjem u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Kod nekih društava rashodi za promidžbu i informiranje, medijska oglašavanja, promociju, produkcije televizijskog programa i drugo plaćeni su na temelju ispostavljenih mjesečnih računa u paušalnim iznosima, pri čemu uz račune nije priložena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta usluga i vrijeme kada su usluge obavljene. Ugovorima nije uređena obveza da je davatelj usluga obavezan uz račun priložiti specifikaciju obavljenih usluga. Specifikacija obavljenih usluga trebala bi poslužiti kao podloga za analizu opravdanosti navedenog načina povjeravanja usluga. Prema odredbi članka 9., stavka 4. Zakona o računovodstvu, knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena.

Državni ured za reviziju naložio je poslovne promjene evidentirati na temelju urednih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Nadalje, naložio je prigodom ugovaranja usluga ugovoriti obvezu ispostavljanja računa s priloženom specifikacijom obavljenih usluga ili na drugi način osigurati specifikaciju obavljenih usluga.

Pojedine su obveze u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane kao kratkoročne obveze, a trebalo ih je evidentirati kao dugoročne. Prema odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 13 – Obveze, točke 13.7. i 13.8., kratkoročne obveze su sadašnje obveze koje ispunjavaju bilo koji od sljedeća četiri kriterija: očekuje se da će se podmiriti u redovitom tijeku poslovnog ciklusa, dospijevaju za podmirivanje unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance, primarno se drže radi trgovanja, poduzetnik nema bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveza za najmanje dvanaest mjeseci poslije datuma bilance. Sve druge obveze klasificiraju se kao dugoročne obveze. Društva su u poslovnim knjigama u okviru dugoročnih obveza iskazala kratkoročne obveze (koje dospijevaju za podmirenje u roku od dvanaest mjeseci poslije datuma bilance).

Državni ured za reviziju naložio je evidentirati obveze u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Odluke o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima pojedinih društava dani i primljeni instrumenti osiguranja, koji se odnose na osiguranje plaćanja, odnosno naplate, izvršenja radova i usluga te kvalitete, nisu evidentirani kao izvanbilančni zapisi te podaci o imovini, obvezama i izvorima sredstava nisu istiniti, pouzdani i točni. Kod nekih društava u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nije evidentirana, odnosno iskazana tuđa imovina na korištenju kao izvanbilančni zapisi, što bi omogućilo istinit, pouzdan i točan pregled imovine, obveza i izvora sredstava. Evidentiranje instrumenata osiguranja na računima izvanbilančnih zapisa osigurava praćenje poslovnih promjena koje nemaju izravan utjecaj na bilančnu poziciju, a u budućnosti mogu poprimiti obilježje koje može utjecati na poziciju bilance.

Prema odredbi članka 7. Zakona o računovodstvu, poduzetnik je dužan u poslovnim knjigama evidentirati sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini.

Odredbama članka 12. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da je poduzetnik dužan voditi poslovne knjige koje čine dnevnik i glavna knjiga te pomoćne knjige, a glavnu knjigu čine dva odvojena dijela, bilančni zapisi i izvanbilančni zapisi. Odredbama članka 1., stavka 2. Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, propisano je sastavljanje godišnjeg financijskog izvještaja poduzetnika prema strukturi i sadržaju određenim u prilogu navedenog Pravilnika, a prema Prilogu I. struktura i sadržaj bilance, između ostalog, sadrži podatke o izvanbilančnim evidencijama.

Državni ured za reviziju preporučio je na računima izvanbilančnih zapisa u glavnoj knjizi evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati primljene i dane instrumente osiguranja (zadužnice, mjenice, jamstva) radi praćenja poslovnih događaja koji mogu prouzročiti promjene na temeljnim računovodstvenim kategorijama.

- Financijski izvještaji

U financijskim izvještajima početna stanja i stanja koncem godine dugoročnih i kratkoročnih obveza te kratkoročnih potraživanja nisu točno iskazana. Podaci evidentirani u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima. U poslovnim knjigama prihodi su evidentirani na računima računskog plana koji društvo primjenjuje, ali u financijskim izvještajima nisu iskazani na odgovarajućim računima.

Državni ured za reviziju naložio je voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način da pružaju istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja.

Neka društva nisu sastavila bilješke uz financijske izvještaje. Prema odredbi članka 19. Zakona o računovodstvu, poduzetnik i pravne i fizičke osobe dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan navedenim Zakonom i na temelju njega donesenim propisima.

Odredbom članka 4. Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, utvrđeno je da bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o novčanim tokovima i izvještaju o promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja.

Državni ured za reviziju naložio je sastaviti bilješke uz godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

Kod nekih je društava dio izgrađene materijalne imovine (oborinska odvodnja, kanalizacijska i vodovodna mreža u gradskim i prigradskim naseljima), čija je izgradnja i nabava završena u prethodnim godinama, evidentiran kao materijalna imovina u pripremi. Dugotrajnu materijalnu imovinu trebalo je staviti u uporabu (početak priznavanja) kada postoji vjerojatnost pritjecanja budućih ekonomskih koristi povezanih s imovinom poduzeća i kada se trošak imovine može pouzdano izmjeriti. Amortizacija imovine obračunava se od narednog mjeseca od mjeseca kada je imovina stavljena u uporabu. Prema odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 6 – Dugotrajna materijalna imovina, trošak nabave nekog predmeta dugotrajne materijalne imovine treba priznati kao imovinu ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s imovinom pritjecati poduzetniku i da se trošak imovine može pouzdano izmjeriti.

Državni ured za reviziju preporučio je materijalnu imovinu u pripremi, čija je izgradnja i nabava završena, knjigovodstveno staviti u uporabu, obračunavati amortizaciju te istodobno (prema udjelu imovine koji je financiran potporama) priznati prihode za primljena sredstva za financiranje tih ulaganja.

Društva su u bilanci, u okviru vrijednosti građevinskih objekata, iskazala vrijednost vodoistražnih radova, koji su u glavnoj knjizi evidentirani na računu nematerijalne imovine u pripremi, a trebalo ih je prije više godina prenijeti u uporabu. S obzirom na to da je vrijednost radova bila evidentirana na računu dugotrajne nematerijalne imovine u pripremi, više godina nije obračunavana amortizacija i nisu priznavani prihodi razdoblja u visini obračunane amortizacije. Zbog neobračunavanja amortizacije, u poslovnim knjigama više je evidentirana vrijednost imovine u pripremi, u financijskim izvještajima više je iskazana vrijednost građevinskih objekata, a prihodi razdoblja i rashodi za amortizaciju manje za navedeni iznos. Hrvatskim standardom financijskog izvještavanja 1 – Financijski izvještaji, točka 1.4., propisano je da financijski izvještaji trebaju istinito i fer prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poduzetnika. Istinito i objektivno predočavanje zahtjeva vjerno predočenje učinaka transakcije i drugih poslovnih događaja, a u skladu s kriterijima priznavanja imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda. Odredbom članka 19. Zakona o računovodstvu, propisano je, između ostalog, da godišnji financijski izvještaji moraju pružiti istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika.

Državni ured za reviziju naložio je u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima priznavati imovinu prema kriterijima propisanim Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja kako bi financijski izvještaji istinito i fer prezentirali financijski položaj i financijsku uspješnost društva u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Neka su društva primljena sredstva potpora u poslovnim knjigama evidentirala u okviru odgođenih prihoda, a u bilanci u okviru dugoročnih obveza, što nije u skladu s odredbama točke 14.21. Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, kojima je propisano da se državne potpore povezane s imovinom, uključujući nenovčane potpore po fer vrijednosti trebaju prezentirati u bilanci ili iskazivanjem odgođenog prihoda ili tretiranjem kao odbitne stavke pri izračunavanju knjigovodstvene vrijednosti te imovine, osim državnih potpora za biološku imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti u skladu s odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 17 – Poljoprivreda. U točki 14.22. spomenutih Standarda propisano je, kada je riječ o potporama (ili odgovarajućim dijelovima potpora) povezanih s imovinom, osim biološke imovine u skladu s odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 17 – Poljoprivreda, dvije se metode prikazivanja u financijskim izvještajima smatraju prihvatljivim alternativama, jedna metoda iskazuje potporu kao odgođeni prihod koja se priznaje kao prihod na sustavnoj i racionalnoj osnovi tijekom vijeka upotrebe imovine, a druga metoda oduzima potporu pri izračunavanju knjigovodstvene vrijednosti imovine. Potpora se priznaje kao prihod, tijekom vijeka upotrebe imovine koja se amortizira, smanjenjem troška amortizacije.

Državni ured za reviziju naložio je primljena sredstva potpora koja su povezana s imovinom u bilanci iskazivati u skladu s odredbama Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja.

U okviru odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja iskazani su prihodi budućeg razdoblja koji se odnose na odgođeno priznavanje prihoda ostvarenih od potpora za financiranje izgradnje objekata javne vodoopskrbe i odvodnje, odnosno obračunane obavljene radove po ulaganjima financiranim iz tuđih sredstava. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima financiranje nabave dugotrajne imovine potporama iskazano je prema principu odgođenih prihoda, pri čemu računovodstvenim politikama društva nisu utvrđena pravila priznavanja primljenih potpora za nabavu i izgradnju dugotrajne imovine.

Državni ured za reviziju naložio je računovodstvenim politikama utvrditi pravila priznavanja primljenih potpora za nabavu i izgradnju dugotrajne imovine.

Sredstva od naknade za razvoj evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima u okviru obveza, umjesto u okviru odgođenih prihoda (prihoda budućeg razdoblja), što je utjecalo na visinu obveza u financijskim izvještajima.

Odredbom članka 5. Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva, propisano je da je naknada za razvoj prihod javnog isporučitelja vodne usluge, a prema odredbi članka 57. navedenog Zakona, propisano je da se prihodi od naknade za razvoj koriste za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina prema planu gradnje komunalnih vodnih građevina odnosno za financiranje otplate zajmova i kredita za gradnju komunalnih vodnih građevina sukladno financijskom planu javnog isporučitelja vodnih usluga, koji se donose u skladu sa zakonom kojim se uređuju vodne usluge.

Prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 14 – Vremenska razgraničenja, prihod budućeg razdoblja priznaje se kada nisu zadovoljeni uvjeti za njihovo priznavanje u računu dobiti i gubitka tekućeg razdoblja. Prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 16 – Rashodi, rashodi se priznaju u računu dobiti i gubitka na temelju izravne povezanosti između nastalih troškova i određene stavke prihoda. S obzirom na to da društva prihode od naknade za razvoj koriste za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina te otplatu kredita za gradnju komunalnih vodnih građevina, sredstva od naknade za razvoj, umjesto na računu obveza, trebalo je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima na računu odgođenog priznavanja prihoda (prihoda budućeg razdoblja), kako bi se mogli iskazati kao prihodi razdoblja i povezati s troškovima amortizacije tijekom vijeka uporabe financirane imovine te kamatama na kredite za gradnju komunalnih vodnih građevina.

Državni ured za reviziju naložio je sredstva od naknade za razvoj u cijelosti evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima na računu odgođenog priznavanja prihoda (prihod budućeg razdoblja) kako bi se mogli iskazati kao prihodi razdoblja i povezati s troškovima amortizacije tijekom vijeka uporabe financirane imovine te kamatama na kredite za gradnju komunalnih vodnih građevina, u skladu s Hrvatskim standardom financijskog izvještavanja 14 – Vremenska razgraničenja i Hrvatskim standardom financijskog izvještavanja 16 – Rashodi.

Početna stanja kratkoročnih i dugoročnih obveza evidentiranih u poslovnim knjigama nisu istovjetna početnim stanjima iskazanim u financijskim izvještajima. Društva su u poslovnim knjigama više evidentirala i u financijskim izvještajima iskazala kratkoročne obveze, a manje odgođeno priznavanje prihoda budućeg razdoblja jer su pogrešno evidentirana primljena sredstva ostvarena od naknade za razvoj. Sredstva su primljena od obveznika plaćanja cijene vodne usluge na temelju odluka jedinica lokalne samouprave kojima su utvrđeni obveznici plaćanja, visina naknade, način i rok uplate naknade te namjena korištenja.

Državni ured za reviziju naložio je sastaviti financijske izvještaje na način da pružaju istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Prema odredbama članka 57. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva, prihodi od naknade za razvoj koriste se za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina prema planu gradnje komunalnih vodnih građevina. Prikupljena sredstva od naknade za razvoj nisu uplaćivana na posebni račun. Nisu ustrojene računovodstvene evidencije koje bi omogućile praćenje utroška sredstava naknade za razvoj.

Državni ured za reviziju naložio je sredstva od naknade za razvoj uplatiti na posebni račun u skladu s Odlukom o uvođenju naknade za razvoj.

S obzirom na to da se, prema odredbama Zakona o financiranju vodnog gospodarstva, naknada za razvoj koristi za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina prema planu gradnje komunalnih vodnih građevina, Državni ured za reviziju preporučio je uspostaviti računovodstvene evidencije koje bi omogućile praćenje utroška sredstava naknade za razvoj.

– Popis imovine i obveza

Kod pojedinih trgovačkih društava popis imovine i obveza nije bio sveobuhvatan jer dio imovine ili obveza nije bio popisano. Kod nekih društava popisne liste sadrže podatke u naturalnim, ali ne i u novčanim izrazima. Povjerenstvo za popis nije usporedilo stanje utvrđeno popisom s knjigovodstvenim stanjem te nije utvrdilo razloge neusklađenosti podataka utvrđenih popisom s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi i predložilo rješenje. Kod nekih društava povjerenstvo za popis nije sastavilo izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza. Knjigovodstveno stanje nije usklađeno sa stanjem utvrđenim popisom. Financijski izvještaji moraju fer i istinito prezentirati financijski položaj i uspješnost društva, a to je moguće jedino ako je stvarno stanje istovjetno knjigovodstvenom stanju. Godišnji popis imovine i obveza jedan je od nužnih uvjeta kako bi temeljni financijski izvještaji bili realni i objektivni te kako bi korisnici na temelju takvih izvještaja donosili primjerene poslovne odluke. Prema odredbama članka 15. Zakona o računovodstvu, poduzetnik je dužan tijekom poslovne godine, a najkasnije koncem poslovne godine popisati imovinu i obveze i s popisanim stvarnim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje.

Državni ured za reviziju naložio je popisivati cjelokupnu imovinu i obveze u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Također, naložio je uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.

– **Prihodi i potraživanja**

Nepravilnosti u vezi s prihodima i potraživanjima odnose se na odvojeno evidentiranje prihoda i rashoda komunalne djelatnosti prijevoza putnika, odobravanje nižih prodajnih cijena plina i potraživanja.

Odredbama Uredbe (EZ) broj 1370/2007 utvrđeno je da ako operater javne usluge ne obavlja samo usluge za koje prima naknadu i koje su dio obveze obavljanja javnih usluga, nego se bavi i drugim djelatnostima, da bi se povećala transparentnost i izbjeglo prekomjerno financiranje, računi tih usluga moraju biti odvojeni. Prema odredbi članka 34. Zakona o komunalnom gospodarstvu, trgovačko društvo koje uz povjerenu komunalnu djelatnost obavlja i druge djelatnosti od općeg interesa i/ili gospodarsku djelatnost mora računovodstvene poslove za te djelatnosti obavljati odvojeno.

Nije osigurano vođenje odvojenog računovodstva za komunalnu djelatnost linijskog prijevoza putnika od ostalih djelatnosti, podaci o troškovima i prihodima od obavljanja komunalne djelatnosti linijskog prijevoza putnika na području grada te nije utvrđen stvarni neto financijski učinak (gubitak) od navedene djelatnosti kako bi se izbjegla ili prekomjerna ili nedostatna naknada odnosno subvencija iz proračuna grada za nadoknadu troškova nastalih pružanjem usluga komunalnog linijskog prijevoza putnika.

Državni ured za reviziju naložio je odvojeno računovodstveno pratiti prihode i rashode komunalne djelatnosti prijevoza putnika od drugih djelatnosti kako bi se osigurali točni podaci o prihodima i troškovima nastalim obavljanjem komunalnog linijskog prijevoza putnika i utvrdio stvarni neto financijski učinak, a financijska naknada za javnu uslugu odnosno potpora iz proračuna za pokriće gubitka bila utvrđena na objektivan i transparentan način u skladu s odredbama Uredbe (EZ) broj 1370/2007 i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Člankom 7., stavkom 6. Općih uvjeta opskrbe plinom određeno je da opskrbljivač plinom i krajnji kupac koji ne koristi opskrbu plinom u obvezi javne usluge slobodno ugovaraju cijenu plina u ugovoru o opskrbi plinom. Na temelju zaključenih ugovora o opskrbi plinom (kategorija poduzetništvo) ugovorena je niža prodajna cijena prirodnog plina u odnosu na cijene utvrđene odlukama o formiranju cijene prirodnog plina za plinsku godinu za krajnje kupce kategorije poduzetništvo, pri čemu kriteriji kod ugovaranja nižih prodajnih cijena u odnosu na cijene utvrđene navedenim odlukama nisu utvrđeni. Primjenom nižih prodajnih cijena ostvaren je znatno manji ukupni prihod.

Državni ured za reviziju preporučio je utvrditi kriterije pri ugovaranju nižih prodajnih cijena u odnosu na cijene utvrđene odlukama o formiranju cijene prirodnog plina za plinsku godinu za krajnje kupce kategorije poduzetništvo te obrazložiti odobravanje popusta pojedinim kupcima, čime bi se osigurala opravdanost i transparentnost njihova ugovaranja.

Društva su poduzimala mjere za naplatu dospjelih potraživanja na način da su kupcima komunalnih usluga slane opomene pred isključenje, a kupcima drugih usluga opomene pred tužbu. U slučaju nepodmirenja obveza, slala su opomene i rješenja za privremenu obustavu isporuke usluga. Pokretane su ovrhe i sudski postupci za naplatu potraživanja. Zatezne kamate na prekoračenje roka plaćanja nisu obračunavane. Iako su poduzimane mjere za naplatu dospjelih potraživanja, potraživanja su i nadalje vrijednosno značajna.

Državni ured za reviziju preporučio je i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda kako bi se izbjegla njihova zastara.

- **Rashodi i obveze**

Nepravilnosti u vezi s rashodima i obvezama odnose se na troškove osoblja, troškove za usluge održavanja cesta i druge građevinske usluge, troškove službenih putovanja, obračun amortizacije, nagrade članovima nadzornih odbora, troškove za donacije i zaduživanje.

- Troškovi osoblja

Troškovi osoblja odnose se na brutoplaće i doprinose na plaće. Pri obračunu plaća utvrđeno je da unutarnji akti koji se odnose na organizaciju rada te osnove i mjerila za isplatu plaće nisu usklađeni, zaključeni su ugovori o radu za obavljanje poslova koji nisu predviđeni sistematizacijom, a pojedini ugovori o radu nisu zaključeni u skladu s unutarnjim aktom koji regulira područje plaća i naknada.

Državni ured za reviziju preporučio je uskladiti unutarnje akte kojima se uređuje organizacija rada te osnove i mjerila za isplatu plaće. Nadalje, preporučio je unutarnjim aktima utvrditi stručne uvjete koje moraju ispunjavati izvršitelji poslova pojedinog radnog mjesta, opis poslova radnih mjesta te ovlasti i odgovornosti izvršitelja pri obavljanju poslova. Također, preporučio je zaključivati ugovore o radu u skladu s odredbama unutarnjeg akta koji regulira područje plaća i naknada.

Nagrade za radne rezultate isplaćene su u nekim društvima svim zaposlenicima, a u nekim društvima isplaćene su pojedinim zaposlenicima. Neka su društva u odlukama navela da se nagrade isplaćuju za kvalitetan rad i pravodobno izvršavanje radnih zadataka. Isplaćivane su na temelju odluka direktora. Društva nisu utvrdila kriterije na temelju kojih će se vrednovati radni rezultati i visina nagrade za ostvarene radne rezultate. Neka su društva isplatila stimulatívni dodatak zaposlenicima za ostvarene rezultate rada na temelju odluka uprave na prijedlog osobe koja neposredno rukovodi i nadgleda rad zaposlenika, pri čemu iz dokumentacije nisu vidljivi podaci o ostvarenim rezultatima rada. Unutarnjim aktima društava nisu utvrđeni uvjeti, mjerila i kriteriji za isplatu stimulatívnog dijela plaće zaposlenicima.

Državni ured za reviziju preporučio je donijeti mjerljive kriterije za obračun i isplatu stimulatívnog dodatka zaposlenima za ostvarene rezultate rada, čime bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobraznost postupka njihove dodjele.

Neka su društva općim aktima uredila ocjenjivanje uspješnosti, ali su zaposlenicima isplaćivala stimulatívni dodatak koji nije u skladu s utvrđenim kriterijima navedenim u Pravilniku o plaćama.

Državni ured za reviziju naložio je obračunavati i isplaćivati stimulatívni dodatak zaposlenicima za ostvarene rezultate rada u skladu s odredbama Pravilnika o plaćama.

Koeficijenti složenosti poslova radnog mjesta u ugovorima o radu nisu u skladu s koeficijentima iz unutarnjeg akta društva, dok je u pojedinim slučajevima onemogućena kontrola koeficijenata iz ugovora o radu zbog razlika u nazivima radnih mjesta.

Državni ured za reviziju naložio je u ugovorima o radu zaposlenika iskazati nazive i koeficijente složenosti poslova radnog mjesta propisane unutarnjim aktima društva te ih primjenjivati pri obračunu plaće.

U mjesečnim obračunima isplaćene plaće i naknade plaće zaposlenih, u slučajevima povećanja osnovne brutoplaće (za rad nedjeljom, blagdanom, neradne dane, prekovremeni rad, noćni rad i smjenski rad), podaci o osnovnoj brutoplaći i podaci o navedenim povećanjima osnovne brutoplaće navedeni su u ukupnom iznosu, umjesto posebno o osnovnoj brutoplaći, a posebno o svakom dodatku na osnovnu brutoplaću.

Državni ured za reviziju naložio je ispostavljati obračune isplaćene plaće i naknade plaće zaposlenih koji, između ostalog, sadrže podatke o ostvarenim satima rada i druge podatke o kojima ovisi iznos plaće te iznos plaće po tim osnovama u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine.

Isplaćene su naknade za prekovremeni rad, pri čemu su neki zaposlenici ostvarili više od 180 sati prekovremenog rada godišnje. Prema odredbi članka 65., stavka 4. Zakona o radu, prekovremeni rad pojedinog zaposlenika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od 250 sati godišnje.

Državni ured za reviziju naložio je u vezi s prekovremenim radom postupati u skladu s odredbama Zakona o radu, unutarnjih akata i kolektivnog ugovora.

- Troškovi za usluge održavanja cesta i druge građevinske usluge

Usluge održavanja cesta i druge građevinske usluge obavljali su podugovaratelji u okviru redovitog održavanja i zaštite državnih cesta te drugi vanjski izvršitelji usluga. Dospjele obveze prema podugovarateljima najvećim dijelom je podmirivao javni naručitelj, a manjim dijelom društvo. Evidencija o ostvarenim troškovima usluga održavanja državnih cesta po pojedinom podugovaratelju nije ustrojena. S dijelom podugovaratelja nije zaključen ugovor o izvođenju radova i usluga za koje je predviđeno davanje u podugovor, a ispostavljeni računi podugovaratelja ne sadrže poveznicu s troškovnikom koji je ugovoren s javnim naručiteljem. Zbog navedenog je otežano praćenje izvršenja radova i usluga za koje je ugovorom s naručiteljem predviđeno davanje u podugovor i izravno plaćanje s računa javnog naručitelja.

Državni ured za reviziju naložio je uz obračune obavljenih radova i usluga na održavanju državnih cesta priložiti sve račune podugovaratelja u skladu sa zaključenim ugovorom, kako bi plaćanje obavljenih radova i usluga podugovarateljima obavljao javni naručitelj.

Preporučio je s podugovarateljima zaključiti pisani ugovor kojim bi se uredili, između ostalog, rokovi obračuna obavljenih radova i usluga kako bi se plaćanje obavljalo u skladu s ugovorom zaključenim s javnim naručiteljem. Nadalje, preporučio je u pomoćnim evidencijama osigurati podatke o obavljenim radovima i uslugama po pojedinom podugovaratelju kako bi se omogućilo praćenje provedbe ugovora.

Osim radova redovitog održavanja i zaštite državnih cesta, pojedini podugovaratelji obavljali su radove u okviru redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta, iako od javnog naručitelja (Županijska uprava za ceste) nije zatražena suglasnost za uvođenje podugovaratelja u rad. S obzirom na to da su različiti izvođači obavljali različite vrste usluga i radova u okviru održavanja javnih i drugih cesta, a iz ustrojenih evidencija nije vidljivo tko je naručitelj poslova održavanja koje je društvo ustupilo vanjskim izvršiteljima, otežano je praćenje koje su vrste radova i usluga i u kojoj vrijednosti pojedini izvođači obavljali u okviru redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta, za koje je trebalo tražiti suglasnost javnog naručitelja.

Državni ured za reviziju preporučio je preispitati opravdanost dodjele poslova vanjskim izvođačima, odnosno utvrditi razloge i uvjete korištenja navedenih usluga, u cilju mogućeg smanjenja troškova, odnosno obavljanja navedenih usluga vlastitim kapacitetima.

- Troškovi službenih putovanja

Isplaćivane su naknade troškova službenih putovanja, a uz putne naloge nisu priložena izvješća o obavljenom službenom putu. Odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak, propisano je, između ostalog, da se izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom, potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta.

Državni ured za reviziju naložio je obračunavati i isplaćivati naknade troškova službenih putovanja na temelju izvješća o obavljenom službenom putu koji sadrže sve propisane podatke u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.

Isplaćivane su naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, a unutarnjim aktima nisu uređeni uvjeti i način korištenja privatnih automobila.

Državni ured za reviziju preporučio je urediti uvjete i način korištenja privatnih automobila u službene svrhe, čime bi se osigurala transparentnost i kontrola troškova.

Također, preporučio je analizirati navedene troškove te u cilju mogućih ušteda poduzeti aktivnosti kako bi se privatnim automobilom u službene svrhe koristilo samo u iznimnim slučajevima.

– Obračun amortizacije

Društva su donijela odluku o utvrđivanju nižih amortizacijskih stopa u odnosu na stope utvrđene računovodstvenim politikama, pri čemu nisu obrazložila razloge njihova smanjenja. Smanjenjem amortizacijskih stopa rashodi za amortizaciju manje su obračunani, što je izravno utjecalo na povećanje poslovnog rezultata društva. Nisu objavila vrstu i iznos promjene računovodstvene procjene koja ima učinak na tekuće razdoblje ili za koju se očekuje da će imati učinak na buduća razdoblja. Odredbama Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, za svaku skupinu dugotrajne materijalne imovine u financijskim izvještajima, između ostalog, treba objaviti vjekove upotrebe ili korištene stope amortizacije. Poduzetnik treba objaviti vrstu i iznos promjene računovodstvene procjene, koja ima učinak na tekuće razdoblje ili za koju se očekuje da će imati učinak na buduća razdoblja.

Državni ured za reviziju naložio je u računovodstvenim politikama objaviti vrstu i iznos promjene računovodstvene procjene koja ima učinak na tekuće razdoblje ili za koju se očekuje da će imati učinak na buduće razdoblje, s obzirom na to da se smanjenjem amortizacijskih stopa izravno utječe na poslovni rezultat.

– Nagrade članovima nadzornih odbora

Za rad članova nadzornih odbora može se isplatiti nagrada koja mora biti primjerena poslovima koje obavlja član nadzornog odbora i financijskom stanju društva. Društva su isplaćivala nagrade za rad članovima nadzornih odbora mjesečno, neovisno o tome je li održana sjednica. Uzimajući u obzir utvrđenu visinu nagrade, broj članova nadzornih odbora te broj održanih sjednica, da je isplata obavljena prema broju održanih sjednica, nagrade za rad članovima nadzornih odbora manje bi teretile rashode.

Državni ured za reviziju preporučio je iznos nagrade za rad članova nadzornih odbora utvrditi i obračunavati prema broju održanih sjednica na kojima su sudjelovali, umjesto u mjesečnom iznosu. Izrazio je mišljenje da s obzirom na visinu nagrade za rad članova nadzornog odbora i financijsko stanje pojedinih društava, nagrada za rad članova nadzornog odbora nije primjerena, odnosno odgovarajuće ne odražava vrijeme, trud i odgovornost. Preporučio je pojedinim društvima preispitati iznos nagrade. Također, preporučio je pri određivanju visine nagrade voditi računa o Odluci Vlade Republike Hrvatske iz 2009., kojom je određeno da se, radi ograničavanja negativnih učinaka globalne gospodarske krize, a u cilju provedbe antirecesijskih mjera (štednje na svim razinama), naknada članovima nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske ili u kojima Republika Hrvatska ima većinski paket dionica ili većinski dio ne može odrediti u iznosu većem od 2.000,00 kn neto mjesečno.

S obzirom na to da za trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisima ograničen najviši iznos naknade članovima nadzornih odbora, Državni ured za reviziju izrazio je mišljenje kako Odluka Vlade Republike Hrvatske može biti orijentir, uzimajući u obzir da je, u pravilu, poslovanje trgovačkih društava na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini jednostavnije i manje zahtjevno.

– Troškovi za donacije

Dane su donacije udrugama, sportskim klubovima, vjerskim zajednicama i drugim pravnim osobama, pri čemu nisu donesena mjerila, kriteriji i postupci financiranja i ugovaranja donacija te nije provjeravano namjensko korištenje dodijeljenih sredstava. Donacije su dodijeljene na temelju zahtjeva za donacijom i odluke predsjednika uprave. Za pojedine donacije zaključeni su ugovori, a za neke nisu. Kriteriji, mjerila i postupci koji se primjenjuju tijekom financiranja i ugovaranja programa i/ili projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge utvrđeni su Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Prema odredbama članaka 4., 6., 33. i 34. navedene Uredbe, financiranje programa i/ili projekata udruga, provodi se putem javnog natječaja ili javnog poziva, čime se osigurava transparentnost dodjele financijskih sredstava i omogućava dobivanje što većeg broja kvalificiranih prijava, odnosno odabir najkvalitetnijih programa i projekata te se šira javnost obavještava o prioritetnim područjima djelovanja, a davatelj financijskih sredstava obavezan je s udrugom kojoj je odobreno financiranje programa i/ili projekta potpisati ugovor o financiranju te pratiti provedbu financiranih programa i namjensko trošenje financijskih sredstava.

Državni ured za reviziju naložio je dodjelu donacija udrugama provoditi putem javnog natječaja ili poziva za financiranje, s korisnicima sredstava zaključiti ugovor o financiranju te pratiti provedbu aktivnosti financiranih programa i/ili projekata i namjensko trošenje financijskih sredstava, u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. S obzirom na to da su donacije dodijeljene i drugim pravnim osobama, Državni ured za reviziju preporučio je urediti postupke dodjele svih donacija, čime bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobraznost postupka njihove dodjele.

– Zaduživanje

Društva su se dugoročno zaduživala za nabavu dugotrajne imovine, pri čemu nije pribavljena suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Prema odredbama članka 90. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se dugoročno zaduživati samo za investiciju uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača.

Ako statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisano tko odlučuje o davanju suglasnosti, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njezinu udjelu u vlasništvu.

Državni ured za reviziju naložio je prije dugoročnog zaduživanje pribaviti suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

- Javna nabava

U postupcima javne nabave trgovačka društva obvezna su primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17) i druge provedbene propise koji uređuju područje javne nabave. Postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn te radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava) društva su obvezna urediti unutarnjim aktima. Prema podacima iz statističkih izvješća o javnoj nabavi, vrijednost nabave revizijom obuhvaćenih trgovačkih društava na koju se primjenjivao Zakon o javnoj nabavi iznosila je 3.117.200.995,00 kn, od čega je vrijednost jednostavne nabave iznosila 186.258.189,96 kn.

Nepravilnosti i propusti u vezi s javnom nabavom utvrđene su kod svih 35 društava. Odnose se na plan nabave, opće akte o jednostavnoj nabavi, postupke nabave, objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te objave na mrežnim stranicama društava.

- Plan nabave

Kod pojedinih društava plan nabave nije donesen pravodobno, odnosno prije početka godine na koju se odnosi. Odredbama članka 28. Zakona o javnoj nabavi, propisano je da je naručitelj obvezan donijeti plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu te ga ažurirati prema potrebi.

Državni ured za reviziju naložio je donijeti pravodobno plan nabave, odnosno prije početka godine na koju se odnosi.

Planom nabave nije planirana nabava pojedinih roba i radova koju je bilo propisano planirati. Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi, između ostalog, u planu nabave navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Državni ured za reviziju naložio je planom nabave planirati sve predmete nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Kod nekih društava plan nabave ne sadrži podatke o evidencijskom broju nabave, brojčanom oznaci predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV) te vrsti postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu).

Time nije postupljeno u skladu s odredbama članka 2. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17 i 144/20), koji propisuje kako se u plan nabave, u slučajevima jednostavne nabave, obvezno unose podaci o evidencijskom broju nabave, predmetu nabave, brojčanoj oznaci predmeta nabave iz Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV), procijenjenoj vrijednosti nabave i vrsti postupka (uključujući posebne režime nabave i jednostavnu nabavu).

Državni ured za reviziju naložio je u planu nabave navesti sve podatke u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

Plan nabave i njegove promjene nisu objavljene na mrežnim stranicama društava, čime bi se zainteresiranim gospodarskim subjektima omogućila pravodobna priprema za sudjelovanje u postupcima nabave te bi podaci o potrebama društava bili dostupni široj javnosti. Neka društva kao sektorski naručitelji nisu imala obvezu objaviti plan nabave i sve njegove promjene u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju preporučio je na mrežnim stranicama društava objavljivati plan nabave, kako bi bio dostupan zainteresiranim gospodarskim subjektima u skladu s načelom transparentnosti javne nabave.

- Opći akti o jednostavnoj nabavi

Pri donošenju pravilnika o jednostavnoj nabavi kod pojedinih društava nisu uzeta u obzir pojedina temeljna načela javne nabave, a osobito načelo transparentnosti (dostupnost informacija o nabavi za sve zainteresirane ponuditelje, dokumentiranost postupka nabave, mjere da se učinkovito spriječi, prepozna i ukloni sukob interesa, što obuhvaća i obvezu potpisivanja izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa), načelo jednakog tretmana svih gospodarskih subjekata (omogućiti svim potencijalnim ponuditeljima sudjelovanje u postupcima nabave pod jednakim uvjetima) i načelo tržišnog natjecanja.

Prema odredbama članka 15. Zakona o javnoj nabavi, pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije. Načela javne nabave propisana odredbama članka 4. navedenog Zakona su načelo slobode kretanja robe, slobode poslovnog nastana, slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, uzajamnog priznavanja, razmjernosti i načelo transparentnosti. Naručitelj je obavezan primjenjivati odredbe Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Državni ured za reviziju preporučio je općim aktima promicati potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave.

Društva nisu utvrdila uvjete i pravila za izbor gospodarskog subjekta kako bi osigurala nabavu po najnižoj cijeni, uz odgovarajuću kvalitetu.

Državni ured za reviziju preporučio je općim aktima utvrditi uvjete i pravila za izbor gospodarskog subjekta koji će osigurati nabavu po najnižoj cijeni ponude uz odgovarajuću kvalitetu.

Društva nisu općim aktima utvrdila obvezu objave poziva na dostavu ponuda za nadmetanje na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju preporučio je propisati obvezu objave poziva na dostavu ponuda za nadmetanje u postupcima jednostavne nabave na mrežnim stranicama društava.

Društva su utvrdila previsoke pragove za nabavu roba, radova i usluga bez provedbe postupaka nabave, ispostavljanjem narudžbenica gospodarskom subjektu prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem, čime nije omogućeno postizanje potpune i otvorene konkurentnosti.

Državni ured za reviziju preporučio je utvrditi niže pragove za nabavu roba, radova i usluga bez provedbe postupaka nabave, odnosno općim aktom utvrditi manju vrijednost nabave roba, radova i usluga koje se nabavljaju ispostavljanjem narudžbenica gospodarskom subjektu prema vlastitom izboru ili izravnim ugovaranjem.

Društva su općim aktima odredila prekratke rokove za dostavu ponuda, čime je smanjena mogućnost prijavljivanja više ponuditelja. Prekratki rokovi za pripremu ponuda mogu ograničiti broj ponuda i utjecati na njihovu kvalitetu te njihova posljedica može biti neuspješan postupak nabave ili ozbiljni problemi u provedbi. Rokovi za podnošenje ponuda trebaju biti optimalni, a postupke nabave treba pravodobno započeti.

Državni ured za reviziju preporučio je utvrditi optimalne rokove za dostavu ponuda.

– Postupci nabave

Za pojedine nabave roba, radova i usluga nisu poštovani načini nabave propisani unutarnjim aktima, jer su nabave obavljene ispostavljanjem narudžbenice izravno odabranom dobavljaču ili izravnim ugovaranjem, a trebalo je provesti postupak prikupljanja ponuda ili objave poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju preporučio je upućivati pozive na dostavu ponuda većem broju gospodarskih subjekata te pozive objavljivati na mrežnim stranicama, kako bi informacija o provođenju postupaka jednostavne nabave bila dostupna većem broju gospodarskih subjekata. Skrenuo je pozornost da je od lipnja 2020. putem Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske omogućeno objavljivanje i jednostavnih nabava, koje se nalaze na izdvojenom popisu objava. Državni ured za reviziju preporučio je objavljivati pozive na dostavu ponuda u postupcima jednostavne nabave putem Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske kako bi informacija o provođenju postupaka jednostavne nabave bila dostupna većem broju gospodarskih subjekata.

Također, preporučio je provoditi postupke jednostavne nabave u skladu s odredbama unutarnjih akata, vodeći računa o postizanju potpune i otvorene konkurentnosti te primjeni načela javne nabave.

Društva nisu planirala ni provela odgovarajuće postupke nabave. Provođenjem propisanih postupaka nabave mogla su ostvariti niže cijene. Prema odredbama članka 12. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obavezan primijeniti odredbe Zakona o javnoj nabavi za nabavu robe i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 kn i radova procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 500.000,00 kn. Prema odredbi članka 16., stavka 1. spomenutog Zakona, procijenjena vrijednost nabave mora biti valjano određena u trenutku početka postupka javne nabave. Prema odredbama članaka 85. i 86. navedenog Zakona, postupci javne nabave u smislu Zakona su otvoreni postupak, ograničeni postupak, natjecateljski postupak uz pregovore, natjecateljski dijalog, partnerstvo za inovacije te pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje, a javni naručitelj slobodno bira između otvorenog i ograničenog postupka.

Državni ured za reviziju naložio je valjano odrediti procijenjenu vrijednost nabave prije početka postupka javne nabave, planirati nabavu te provesti odgovarajući postupak nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također, naložio je za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti veće od 200.000,00 kn, odnosno radova procijenjene vrijednosti veće od 500.000,00 kn, provoditi postupke javne nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Kod nekih društava Državni ured za reviziju preporučio je prednost dati otvorenim postupcima nabave.

- Objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske

Društva nisu poslala na objavu plan nabave u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske u propisanom roku od osam dana od dana donošenja. Prema odredbi članka 4. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, plan nabave i sve njegove kasnije promjene javni naručitelj obavezan je objaviti u standardiziranom obliku u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u roku od osam dana od donošenja ili promjene.

Državni ured za reviziju naložio je u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske objaviti plan nabave u propisanom roku.

Neka društva nisu izradila godišnje statističko izvješće o javnoj nabavi. Prema odredbama članka 441. Zakona o javnoj nabavi, naručitelji su obvezni do 31. ožujka svake godine izraditi statističko izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu, a Uputu naručiteljima o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave objavljuje na Portalu javne nabave.

Državni ured za reviziju naložio je izraditi i dostaviti nadležnom tijelu statističko izvješće o javnoj nabavi, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Uputom o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi.

Društva nisu u propisanim rokovima poslala obavijest o dodjeli ugovora. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 381. Zakona o javnoj nabavi, prema kojoj je sektorski naručitelj obvezan poslati obavijest o dodjeli ugovora, koja sadržava informacije propisane navedenim Zakonom, na objavu u skladu s člancima 243. – 245. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma. Posljedica navedenog bila je da podaci o provedenom otvorenom postupku i zaključenom ugovoru nisu obuhvaćeni godišnjim statističkim izvješćem o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju naložio je slati u propisanim rokovima na objavu obavijesti o dodjeli ugovora, kako bi ugovori bili obuhvaćeni statističkim izvješćem o javnoj nabavi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te Uputom naručiteljima o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi koje središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave objavljuje na Portalu javne nabave.

Društva nisu u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske poslala obavijesti o izmjeni ugovora za dodatne radove koji nisu bili predviđeni osnovnim ugovorom. Prema odredbama članka 316. Zakona o javnoj nabavi, javni naručitelj obvezan je u roku od 30 dana od zaključivanja navedenog dodatka ugovoru, u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske poslati obavijest o izmjeni opsega radova u odnosu na prvi ugovor.

Državni ured za reviziju naložio je u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske poslati obavijest o izmjeni ugovora.

- Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma

Neka društva nisu ustrojila registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Prema odredbama članka 6. navedenog Pravilnika, naručitelj je obvezan ustrojiti registar ugovora i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn u roku od 30 dana od dana zaključenja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma te je obvezan ažurirati registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci. Nadalje, u slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave nabavlja putem narudžbenica, u registar ugovora unosi se ukupni iznos za taj predmet nabave, neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine.

U registru ugovora nisu navedeni podaci na temelju provedenih postupaka jednostavne nabave upućivanjem poziva na adrese više ponuditelja i podaci o robama i uslugama nabavljenim izravnim ugovaranjem, čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn (narudžbenica ili ugovor). Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi, u planu nabave i registru ugovora navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Državni ured za reviziju naložio je ustrojiti registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Također, naložio je u registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma unositi podatke o svim predmetima nabave čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Nadalje, u registru ugovora nisu navedeni podaci o datumu izvršenja ugovora i ukupno isplaćenom iznosu s porezom na dodanu vrijednost. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, između ostalog, sadrži datum kada je ugovor izvršen u cijelosti ili navod da je isti raskinut prije isteka roka na koji je zaključen te ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s porezom na dodanu vrijednost na temelju zaključenog ugovora.

Državni ured za reviziju naložio je u registru ugovora iskazivati sve podatke u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

- Objave na mrežnim stranicama društava

Društva nisu vodila primjerenu brigu o svojim obvezama u pogledu objava na mrežnim stranicama. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave nije objavljen na mrežnim stranicama pojedinih društava. Prema odredbi članka 15. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obvezan opći akt kojim se utvrđuju pravila, uvjeti i postupci jednostavne nabave te sve njegove kasnije promjene objaviti na mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju naložio je opći akt kojim se utvrđuju pravila, uvjeti i postupci jednostavne nabave te sve njegove kasnije promjene objaviti na mrežnim stranicama.

Društva nisu na svojim mrežnim stranicama objavila popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje. Prema odredbama članka 80. Zakona o javnoj nabavi, predstavnici naručitelja obvezni su potpisati izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa te je ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene. Naručitelj je obvezan na temelju izjava svojih predstavnika na mrežnim stranicama objaviti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja iz članka 76., stavka 2., točke 1. navedenog Zakona ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje te ih ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene.

Državni ured za reviziju naložio je potpisati izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa te je ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene. Također, naložio je popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje objaviti na mrežnim stranicama te ih ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene.

- **Druge nepravilnosti**

Druge nepravilnosti odnose se na pokriće gubitka, gubitke vode i pravo na pristup informacijama.

- Pokriće gubitka

Od 35 društava obuhvaćenih revizijom, 14 je poslovalo s gubitkom, pri čemu je kod nekih gubitak bio značajno veći od visine kapitala. S obzirom na visinu prenesenog gubitka, utvrđeno je kako postoji rizik postizanja dugoročno održivog poslovanja.

Skupštine društava nisu donijele odluku o pokriću gubitka te nisu odlučile o načinu na koji će ga pokriti. U cilju nastavka poslovanja obveza vlasnika je pokriće gubitka. Prema odredbi članka 441. Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 52/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/115 i 40/19), skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom, a između ostalog, osobito o pokrivanju gubitka.

Državni ured za reviziju naložio je donijeti odluku o pokriću gubitka u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Preporučio je s osnivačem dogovoriti način pokrića gubitka.

- Gubici vode

Od 25 društava koja pružaju vodne usluge, 23 su imala neprihvatljivo visoke gubitke vode. Iako su poduzimala aktivnosti za smanjenje gubitaka u javnom vodoopskrbnom sustavu, gubici vode su i nadalje visoki. Gubici vode predstavljaju razliku između zahvaćene i isporučene količine vode. Prema Strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske, prihvatljiva vrijednost gubitaka vode je od 15,0 % do 20,0 %, a Europska unija prihvatljivim smatra od 15,0 % do 18,0 %.

Državni ured za reviziju preporučio je i nadalje poduzimati aktivnosti za smanjenje gubitaka vode.

- Pravo na pristup informacijama

Prema odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, pravne osobe čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao tijela javne vlasti, obvezna su na mrežnim stranicama objaviti, između ostalog, zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvještaje o radu, financijska izvješća, podatke o izvoru financiranja, proračunu i izvršenju proračuna, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, zaključke sa službenih sjednica, obavijesti o raspisanim natječajima i drugo. Neka društva nisu na svojim mrežnim stranicama objavila opće akte (Izjavu o osnivanju, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, Pravilnik o plaćama, naknadama, potporama i nagradama zaposlenika), godišnje planove, programe, izvješća o poslovanju i ostvarenim godišnjim rezultatima poslovanja, financijska izvješća, popis korisnika i visinu donacija te druge potrebne informacije.

Državni ured za reviziju naložio je na mrežnim stranicama društva, na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku, objavljivati dokumente i informacije.

Prema odredbi članka 13. navedenog Zakona, pravna osoba čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao tijelo javne vlasti, obvezno je radi osiguravanja prava na pristup informacijama donijeti odluku kojom će odrediti posebnu službenu osobu mjerodavnu za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama. Neka društva nisu donijela odluku kojom će se odrediti posebna službena osoba za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama (službenik za informiranje).

Državni ured za reviziju naložio je donijeti odluku kojom će odrediti osobu za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama, u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

U tablici u nastavku navedena su područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, prema trgovačkim društvima.

Tablica broj 7

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, prema trgovačkim društvima

Redni broj	Trgovačko društvo	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	Prihodi i potraživanja	Rashodi i obveze	Javna nabava	Druge nepravilnosti
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Dubrovačko primorje d.o.o., Slano			x			x	
2.	Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo			x	x	x		x
3.	Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o.				x		x	
4.	Gradski prijevoz putnika d.o.o., Osijek				x			x
5.	HUMVIO d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Hum na Sutli						x	x
6.	Hvarski vodovod d.o.o., Jelsa			x			x	x
7.	Ivkom-vode d.o.o., Ivanec							x
8.	Komunalac d.o.o., Otočac			x			x	x
9.	Komunalac d.o.o., Vela Luka			x				x
10.	Komunalac d.o.o., Županja			x			x	x
11.	Komunalac Sisak d.o.o.						x	
12.	Komunalije d.o.o., Novalja	x						x
13.	Komunalno poduzeće d.o.o., Knin			x			x	x
14.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o.		x	x			x	x
15.	Konavosko komunalno društvo d.o.o., Čilipi			x			x	
16.	Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju, Čakovec						x	

Redni broj	Trgovačko društvo	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	Prihodi i potraživanja	Rashodi i obveze	Javna nabava	Druge nepravilnosti
	1	2	3	4	5	6	7	8
17.	Parkovi d.d., Varaždin						x	
18.	Promet d.o.o., Split			x				
19.	Tekija d.o.o., Požega							x
20.	Usluga d.o.o., Gospić						x	x
21.	Varkom d.d., Varaždin							x
22.	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci					x	x	x
23.	VIOP d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Pregrada							x
24.	Voda d.o.o., Orahovica		x	x	x		x	x
25.	Vodakom d.o.o., Pitomača		x	x			x	
26.	Vode Lipik d.o.o., Pakrac						x	x
27.	Vodne usluge d.o.o., Bjelovar					x	x	x
28.	Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.							x
29.	Vodovod d.o.o., Slavonski Brod		x	x			x	x
30.	Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o., Sinj			x		x	x	x
31.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Orebić	x		x			x	x
32.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj			x			x	x
33.	Vodovod Imotske krajine d.o.o., Imotski			x		x	x	x
34.	Županijske ceste Split d.o.o.		x			x		x

PROVEDBA NALOGA I PREPORUKA IZ PROŠLIH REVIZIJA

U skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), a u cilju povećanja odgovornosti subjekata revizije za provedbu naloga i preporuka, Državni ured za reviziju prati aktivnosti koje poduzima subjekt revizije u vezi s provedbom naloga i preporuka koji su dani u prijašnjim revizijama. U tu svrhu, a u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, od subjekata revizije traži da nakon prihvaćanja naloga i preporuka izrade plan provedbe naloga i preporuka s utvrđenim aktivnostima i rokovima za njihovu provedbu.

U okviru financijskih revizija, Državni ured za reviziju provjerava jesu li subjekti kod kojih se obavlja revizija u planiranim rokovima postupili po danim nalozima i preporukama i otklanjaju li utvrđene nepravilnosti i propuste. U izvješću o obavljenoj reviziji navodi se status prije danih naloga i preporuka utvrđen revizijom, koji može biti: provedeno, nije provedeno, djelomično provedeno, u postupku provedbe i nije primjenjivo.

Subjektima revizije, kod kojih je obavljena financijska revizija, u prijašnjim revizijama dana su 134 naloga i preporuke. Provjerama u okviru financijskih revizija, utvrđeno je da je provedeno 85 ili 63,4 % naloga ili preporuka, djelomično je provedeno osam ili 6,0 %, a u postupku provedbe je sedam ili 5,2 % naloga ili preporuka. Nije provedeno 19 ili 14,2 % naloga i preporuka. Za 15 naloga ili preporuka provedba nije primjenjiva zbog statusnih promjena, promjena propisa ili promjena okolnosti u kojima društva posluju.

U tablici u nastavku daju se podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama trgovačkim društvima, koji je utvrđen provjerom u okviru financijskih revizija.

Tablica broj 8

Podaci o statusu naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

Redni broj	Trgovačko društvo	Broj naloga i preporuka iz prošlih revizija	Status naloga i preporuka				
			provedeno	nije provedeno	djelomično provedeno	u postupku provedbe	nije primjenjivo
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Dubrovačko primorje d.o.o., Slano	-	-	-	-	-	-
2.	Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo	2	1	0	0	0	1
3.	Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o.	-	-	-	-	-	-
4.	Gradski prijevoz putnika d.o.o., Osijek	6	5	1	0	0	0
5.	HUMVIO d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Hum na Sutli	-	-	-	-	-	-
6.	Hvarski vodovod d.o.o., Jelsa	8	7	0	1	0	0
7.	Ivkom-vode d.o.o., Ivanec	2	1	0	1	0	0
8.	Komunalac d.o.o., Otočac	4	1	2	0	0	1
9.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	5	1	2	0	0	2
10.	Komunalac d.o.o., Županja	-	-	-	-	-	-
11.	Komunalac Sisak d.o.o.	5	3	0	1	0	1
12.	Komunalije d.o.o., Novalja	3	3	0	0	0	0
13.	Komunalno poduzeće d.o.o., Knin	6	4	1	0	1	0
14.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o.	-	-	-	-	-	-
15.	Konavosko komunalno društvo d.o.o., Čilipi	14	12	0	2	0	0
16.	Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju, Čakovec	5	4	0	0	0	1
17.	Parkovi d.d., Varaždin	8	7	0	0	0	1
18.	Promet d.o.o., Split	12	6	2	0	0	4
19.	Tekija d.o.o., Požega	2	1	0	0	1	0

Redni broj	Trgovačko društvo	Broj naloga i preporuka iz prošlih revizija	Status naloga i preporuka				
			provedeno	nije provedeno	djelomično provedeno	u postupku provedbe	nije primjenjivo
	1	2	3	4	5	6	7
20.	Usluga d.o.o., Gospić	7	6	1	0	0	0
21.	Varkom d.d., Varaždin	10	6	0	2	2	0
22.	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	-	-	-	-	-	-
23.	VIOP d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Pregrada	-	-	-	-	-	-
24.	Voda d.o.o., Orahovica	-	-	-	-	-	-
25.	Vodakom d.o.o., Pitomača	-	-	-	-	-	-
26.	Vode Lipik d.o.o., Pakrac	-	-	-	-	-	-
27.	Vodne usluge d.o.o., Bjelovar	-	-	-	-	-	-
28.	Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o.	-	-	-	-	-	-
29.	Vodovod d.o.o., Slavonski Brod	9	7	1	0	0	1
30.	Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o., Sinj	12	6	3	1	1	1
31.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Orebić	-	-	-	-	-	-
32.	Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj	9	2	5	0	0	2
33.	Vodovod Imotske krajine d.o.o., Imotski	3	1	0	0	2	0
34.	Zelenjak d.o.o., Klanjec	1	1	0	0	0	0
35.	Županijske ceste Split d.o.o.	1	0	1	0	0	0
Ukupno		134	85	19	8	7	15

ZAKLJUČAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 35 trgovačkih društava u vlasništvu lokalnih jedinica (županija, gradova i općina). Ukupni prihodi trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom iznosili su 2.020.404.851,00 kn, a rashodi 2.017.334.217,00 kn.

O financijskim izvještajima izraženo je 18 bezuvjetnih i 17 uvjetnih mišljenja, a o usklađenosti poslovanja izražena su dva bezuvjetna i 33 uvjetna mišljenja.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u području sustava unutarnjih kontrola, planiranja, računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, prihoda i potraživanja, rashoda i obveza, javne nabave i drugih nepravilnosti.

Najbrojnije nepravilnosti utvrđene su u javnoj nabavi, gubicima vode i računovodstvenom poslovanju.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Ured je dao 544 naloga i preporuke, čija bi provedba pridonijela postizanju istinitosti i vjerodostojnosti poslovnih knjiga i financijskih izvještaja, većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima, većoj razini javne odgovornosti za gospodarsko i racionalno upravljanje sredstvima, postizanju ušteda pri nabavi roba, radova i usluga te većoj transparentnosti u postupcima nabave.